Agendapunt	II-1
Registratienummer	2019/296

Voorstel voor de vergadering van:	Het algemeen bestuur
Datum vergadering:	17 april 2019
Onderwerp:	Jaarstukken 2018
Gevraagd besluit:	Het algemeen bestuur wordt gevraagd in te stemmen met: 1. de jaarstukken 2018; 2. het voorstel het netto-jaarresultaat van € 1,42 mln uit te keren aan de gemeenten; 3. het voorstel een bestemmingsreserve "Inhaalslag Investeringen" te vormen en hier € 0,5 mln uit de egalisatiereserve kapitaallasten aan te doteren; 4. het voorstel € 0,85 mln uit de 25kV-middelen vrij te laten vallen, hier een bestemmingsreserve "Transitie Organisatie" voor te vormen en deze € 0,85 mln hieraan te doteren; 5. het voorstel om, vooruitlopend op de nieuwe beleidsregels voor het weerstandsvermogen, de algemene reserve niet bij te stellen, maar bijstelling bij de jaarstukken 2019 te laten plaatsvinden. Dit ter voorkoming van het afromen van en doteren aan de algemene reserve binnen 1 jaar; 6. het voorstel de concept resultaatbestemming ter zienswijze door te geleiden naar de gemeenten.
Vergaderstuk:	2019/296/A - Jaarstukken 2018 2019/296/B - Jaarverslag-in-één-oogopslag 2018 (Infographics) 2019/296/C – Controleverklaring (nazending)
Toelichting:	*Opbouw oplegger* We onderscheiden in deze oplegger een algemeen/inleidend deel, een deel resultaat/bestemming en een deel met de toelichting op de beslispunten. In het algemene/inleidende gedeelte (deel I) nemen we u mee in de belangrijkste werkzaamheden en prestaties van de Veiligheidsregio in 2018. Deel II gaat vervolgens in op het resultaat van de jaarrekening en de voorgestelde bestemming. In deel III behandelen we vervolgens de gevraagde besluiten. Tot slot beschrijven we het vervolgproces.

Deel I: Algemeen/inleiding

De Veiligheidsregio heeft in 2018 naast het uitvoeren van haar reguliere werkzaamheden belangrijke stappen gezet naar een toekomstbestendige organisatie. Een intensief jaar, maar zeker een jaar waarop we met trots terug kijken!
In onze jaarstukken delen wij deze trots en in de raadsinformatiebrief, waarmee de jaarstukken ter zienswijze aan de gemeenteraden worden aangeboden, zullen wij hierop nader ingaan, zodat ook de raden volledig op de hoogte zijn. Ook zullen we tijdens de te plannen raadsinformatieavond hier een toelichting op geven.

Op deze plaats verwijzen we naar de infographics-bijlage 'Jaarverslag-in-één-oogopslag 2018', waarin we een aantal van onze belangrijkste prestaties in 2018 visueel hebben weergegeven.
Zo hebben wij bijvoorbeeld bestuurlijke stappen gemaakt op het vlak van het dekkingsplan en evenementenveiligheid (ten behoeve van de meer dan 1.600 evenementen in onze regio) en is de meldkamer overgegaan naar Rotterdam. Ook zijn twee grote trajecten opgestart. Ten eerste de voorbereiding op de veranderende omgeving (waaronder de komst van de omgevingswet), wat vooral een wijziging zal betekenen in de vorm van adviseren en niet in het advies op zich. Ten tweede is de transitie naar een informatie-gestuurde organisatie opgestart. Informatie en vooral het op de juiste manier filteren en gebruiken van informatie worden steeds belangrijker in onze maatschappij en dus ook voor de operationele diensten. De komende jaren werken wij dan ook aan toekomstbestendige systemen van informatievergaring en -beheer, niet in de laatste plaats voor het effectief blijven bestrijden van incidenten.

Intern heeft de Veiligheidsregio een herstructurering van de organisatie doorgevoerd, die ons in staat moet stellen met minder management slagvaardiger en doelmatiger te opereren. Tegelijkertijd heeft forse inzet plaatsgevonden op de ontvlechting van de gemeente Vijfheerenlanden.

Het dagelijkse werk stond tijdens deze meer bijzondere trajecten niet stil. We waren actief tijdens 10 GRIP-incidenten en onze brandweermensen rukten uit voor meer dan 3.300 inzetten.
Om al deze inzetten veilig en goed te kunnen uitvoeren hebben wij flink ingezet op de vakbekwaamheid van onze mensen en betrokken partners door diverse leergangen (circa 200 opleidingsmomenten) te organiseren en een groot aantal kleine en grote oefeningen, waaronder ook bestuurlijke en mulitidisciplinaire oefeningen.

De voorkeur gaat natuurlijk altijd uit naar het voorkomen van incidenten boven het bestrijden ervan. Risicobeheersing heeft dan ook in 2018 weer volop aandacht gekend. Naast onder andere de controles en adviezen brandveiligheid hebben we ook geïnvesteerd in (brand)veiligheidsbewustzijn door gastlessen op scholen, voorlichting en versteviging van de banden met onze partners.

Kortom: een productief jaar, waarin de Veiligheidsregio uitvoering heeft gegeven aan haar dagelijkse taken, maar ook stappen heeft gemaakt om gesteld te staan voor de uitdagingen in de nabije toekomst.

De beleidsvoornemens, die de Veiligheidsregio door met name de aandacht voor de herstructurering (en het niet invullen van vacatures) en de ontvlechtingsinspanningen voor Vijfheerenlanden in mindere mate heeft kunnen oppakken, krijgen aandacht in het lopende jaar. Denk daarbij aan het steviger vormgeven van accountmanagement op het vlak van risicobeheersing, de inzet op risicocommunicatie en het opstellen van een nieuwe HRM-visie.

Deel II: Resultaat en bestemming

In dit deel presenteren wij het financieel resultaat, ook in relatie tot de prognose uit Burap-II, analyseren wij dit resultaat en doen we een voorstel voor de bestemming van het resultaat.

Financieel resultaat

De Veiligheidsregio heeft in 2018 een voordelig jaarresultaat behaald van € 4,40 mln. Hierin zijn de vrijval van € 1,7 mln uit de egalisatie-reserve kapitaallasten (vastgesteld in het AB 28 juni 2018), de vrijval van de 25kV-middelen als gevolg van de jaarrekening-technische correctie en het voordeel van € 0,43 mln uit het Meerjarenperspectief (hierna: MJP) inbegrepen. De vrijval uit de egalisatiereserve is conform de bestuurlijke afspraak in het AB (28 juni 2018) in de zomer van 2018 teruggevloeid naar de gemeenten, terwijl over het MJP-voordeel de afspraak staat dat dit bij de jaarrekening 2018 teruggaat. De 25kV-middelen zijn bij BURAP-II 2018 omgelabeld ten behoeve van de transitiekosten van de herstructurering. Hier komen we in de volgende paragraaf op terug. Het bovenstaande in ogenschouw nemend, komt het daadwerkelijke (netto) jaarresultaat uit op een voordeel van € 1,42 mln. De lagere uitgaven voor FLO zijn hierbij saldo-neutraal en hebben geen gevolgen voor het jaarresultaat. Bij BURAP-I 2019 wordt de begroting 2019 en verder hierop aangepast.

Voor wat betreft de bevindingen uit de accountantscontrole is het beeld dat de Veiligheidsregio wederom stappen gezet heeft in de verbetering van haar (financiële) processen en dat de interne beheersing verder op orde is gebracht is. In onderstaande tabel treft u een opbouw van het resultaat op hoofdlijnen.

Staat 1: opbouw financieel jaarresultaat 2018 (* mln)

	Toelichting	Bedrag	V/N
Bruto jaarresultaat		**€ 4,40**	**V**
Vrijval egalis.reserve	Is inmiddels teruggegaan	€ 1,70	V
Vrijval 25kV middelen	Technische aanpassing balanspost (cf. BBV)	€ 0,85	V
MJP	Gaat cf. bestuurlijke afspraak terug	€ 0,43	V
Netto jaarresultaat		**€ 1,42**	**V**
Salarissen	Niet ingevulde vacatures	€ 0,90	V
Inhuur	Inhuur vanwege vacatures	€ 0,64	N
diverse voor- en nadelen	Diverse posten, o.a. het saldo van de Rijksbijdrages en frictielasten	€ 1,16	V

Resultaat ten opzichte van prognose in BURAP-II 2018

Het netto-jaarresultaat komt uit op € 1,42 mln. De prognose bij BURAP-II na bestuurlijke besluiten kwam uit op een voordelig resultaat van ca. € 0,5 mln. Deze prognose hield rekening met de vrijval uit de egalisatie reserve, de omlabeling van de 25kV middelen en de teruggave van het MJP. Daarom zetten we, omwille van de zuivere vergelijking, de prognose in BURAP-II 2018 af tegen het netto-jaarresultaat. We zien hierbij een verschil van ca. € 0,9 mln. Het verschil tussen de prognose in BURAP-II en het netto-jaarresultaat laat zich goed verklaren door een voordeel van € 0,3 mln als gevolg van een lagere voorziening voor bovenformatieven, € 0,1 mln lagere lasten ten behoeve van de uitrol van de variabele voertuigbezetting, een vrijval van € 0,1 mln uit de bestemmingsreserve Samenvoeging Meldkamer en een voordelige restpost "overig" van € 0,4 mln van diverse voor- en nadelen.

Staat 2: resultaat ten opzichte van BURAP-II 2018

	BURAP-II	BURAP-II na besluiten	Netto-Jaarresultaat	Verschil
Resultaat	€ 0,6 V	€ 0,5 V	€ 1,4 V	€ 0,9

Analyse jaarresultaat 2018

Uit de analyse van het jaarresultaat blijkt dat het lastig is te duiden of het jaarresultaat een incidenteel of structureel karakter kent, vanwege de herstructurering van de organisatie en de ontvlechting van Vijfheerenlanden. Tegelijkertijd heeft het jaarresultaat een grote relatie met de loonkosten. Deze component kent, als gevolg van de getroffen voorziening voor bovenformatieven, een incidenteel karakter omdat de formatie nu ingevuld kan gaan worden conform de overwegingen uit BURAP-II.

Financiële gevolgen uittreding Vijfheerenlanden

Ten aanzien van de gevolgen van het uittreden van Vijfheerenlanden zal er een analyse gemaakt worden. In deze analyse zal ook gekeken worden naar de mogelijke rek en/of ruimte in de budgetten. Deze analyse willen we gebruiken als handvat voor het in kaart brengen van eventuele incidentele en structurele budgetten. De analyse landt, tegelijkertijd met de tweede bestuursrapportage met daarin een financiële prognose, in het bestuur zodat beide in samenhang

met elkaar besproken kunnen worden.

De operationele ontvlechting van Vijfheerenlanden is soepel verlopen. De door de arbitrage vastgestelde transitievergoeding bedraagt € 5,1 mln. Hiervan is € 0,3 mln het aandeel van Vijfheerenlanden in de eigen vermogenpositie van de Veiligheidsregio en vloeit dus rechtstreeks terug naar de uittredende gemeente. Van de transitievergoeding blijft € 4,8 mln beschikbaar ter dekking van de transitiekosten. Afgezet tegen de voor de transitie benodigde € 7,8 mln resteert er een gat van € 3,0 mln. Bestuurlijk is afgesproken dat de uittreding van Vijfheerenlanden geen nadelen tot gevolg mag hebben voor de achterblijvende gemeenten, uitgaande van transitiekosten van € 7,8 mln. We willen op basis van het in het vorig AB (21 februari 2019) geschetste bestuurlijk proces invulling hieraan geven en om die reden verzoeken we de gemeenten dit gat als risico op te nemen in hun risico-paragraaf.

Deel III: Toelichting bij gevraagde besluiten

Beslispunt 1

Het voorstel is in te stemmen met de jaarstukken 2018.

Geen nadere toelichting bij beslispunt 1.

Beslispunt 2

Het voorstel is om het netto-jaarresultaat van € 1,42 mln uit te keren aan de gemeenten.

Geen nadere toelichting bij beslispunt 2.

Beslispunt 3

Het voorstel is om een bestemmingsreserve "Inhaalslag Investeringen" te vormen en hier € 0,5 mln uit de egalisatiereserve kapitaallasten aan te doteren.

Beslispunt 4

Het voorstel om een bestemmingsreserve "Transitie Organisatie" te vormen en de vrijval van € 0,85 mln uit de 25kV-middelen aan deze reserve te doteren.

Toelichting bij beslispunten 3 en 4:

Bij BURAP-II 2018 zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over:

1. een voorstel voor het op peil houden van het gewenste investeringsniveau en de daarvoor benodigde middelen, en;
2. de aanwending van 25kV-middelen voor de transitie van de organisatie.

Ad 1. Het op peil houden van het gewenste investeringsniveau

Op 28 juni 2018 is in het AB het meerjarig investeringsplan (hierna: MIP) geactualiseerd en is een deel van de egalisatiereserve kapitaallasten (€ 1,7 mln) vrijgevallen. De Veiligheidsregio wil het benodigd investeringsniveau bewerkstelligen, maar tegelijkertijd is de organisatie ook nog niet volledig ingeregeld na de herstructurering. In juni 2018 en bij BURAP-II is de

bestuurlijke afspraak gemaakt dat de VRZHZ een voorstel voorlegt voor de inzet van tijdelijke capaciteit voor de periode dat de nieuwe organisatie nog niet volledig is ingeregeld. De dekking van dit voorstel komt ten laste van de egalisatiereserve kapitaallasten. In het najaar heeft een analyse plaatsgevonden welke extra inzet nodig is om deze inhaalslag te maken. Het gaat hierbij voornamelijk om de behoefte aan technisch-specialistisch personeel en centrale projectmanagementcapaciteit bij investeringen in onder meer de blusboot, hoogwerkers en ICT-omgeving. Vanwege de omvang van de organisatie en haar dienstverlening beschikt de VRZHZ over veel brede vakkennis, maar niet altijd over incidenteel benodigde specialistische kennis, zoals bijvoorbeeld nautische kennis voor een blusboot.

Ad 2. De aanwending van de 25kV voor de transitie
In het najaar 2018 is goedkeuring van de accountant besloten de 25kV-middelen, die op een balanspost verantwoord stonden, om te zetten in een post ten behoeve van de kosten gerelateerd aan de herstructurering. Bij Burap-II is dit in de oplegnotitie vermeld. Hierin was € 0,85 mln gelabeld voor transitiekosten in 2019 en 2020, waarvoor al verplichtingen zijn aangegaan. Bij nader inzicht heeft de accountant bij de jaarrekeningcontrole bepaald dat deze omlabeling conform de richtlijnen van het Besluit Begroten en Verantwoorden via de exploitatie moet lopen. Het is hiermee geen nieuw punt, maar wordt op aangeven van de accountant anders vormgegeven. Als gevolg van deze jaarrekening-technische aanpassing worden deze middelen als vrijval in het jaarresultaat zichtbaar gemaakt. Hier liggen al verplichtingen voor 2019 en 2020 onder, waardoor wij dit bedrag willen bestemmen middels het vormen van een bestemmingsreserve “Transitie Organisatie”.

Beslispunt 5

Het voorstel is om de algemene reserve, vooruitlopend op de nieuwe beleidsregels voor de algemene reserve volgend jaar, dit jaar niet bij te stellen. Bijstelling van de algemene reserve vindt dan bij de jaarstukken 2019 plaats.

Toelichting bij beslispunt 5:

Het benodigde weerstandsvermogen
Over de brede linie van de beschikbaar gestelde middelen hanteert de Veiligheidsregio de gebruikelijke lijn dat zij voorzichtig omgaat met de middelen en dat niet-benodigde middelen weer vrijvallen na afloop. Zo is dit het geval bij onder meer de vrijval uit de egalisatiereserve kapitaallasten, de lagere voorziening voor bovenformatieven en de vrijval van de reserve Samenvoeging Meldkamers.

In april 2018 zijn met de vaststelling van de geactualiseerde Nota Risicomanagement & Weerstandsvermogen (AB 2018/664) de nieuwe beleidsregels voor de bijstelling van de algemene reserve vastgesteld. Deze schrijven voor dat het benodigd weerstandsvermogen wordt bepaald op basis van een percentage van het begrotingstotaal met een ondergrens van € 500.000,-. De nieuwe beleidsregels gaan per begrotingsjaar 2019 in en zijn

nog niet van toepassing op deze jaarstukken. Vooruitlopend op de nieuwe beleidsregels voor het benodigde weerstandsvermogen is het voorstel om de algemene reserve dit jaar aan te houden en de algemene reserve bij de jaarstukken 2019 te beschouwen en bij te stellen. Hiermee wil de VRZHZ voorkomen dat er eerst een substantieel deel uit de algemene reserve vrijvalt en dat deze het volgend jaar hiermee weer aangevuld moet worden. Bijkomend voordeel is dat dan ook de interne financiële effecten van de uittreding van Vijfheerenlanden bekend zijn, zodat de bestemming van middelen integraal besproken kan worden. Dit is in lijn met het voorstel bij de behandeling van de begroting 2020. De VRZHZ wil hiermee een bestendige financiële lijn hanteren.

Vervolgproces

Met ingang van de jaarstukken 2017 geldt een zienswijzeprocedure op de jaarresultaatsbestemming. Na vaststelling van de jaarstukken 2018 en de concept resultaatbestemming door het algemeen bestuur op 17 april 2019 wordt de concept resultaatsbestemming ter zienswijze doorgeleid naar de gemeenten. Na de zienswijzeprocedure volgt behandeling van de concept resultaatbestemming in het dagelijks bestuur van 7 juni 2019, waarna definitieve vaststelling plaatsvindt in het algemeen bestuur van 27 juni 2019.

Beslispunt 6

Het voorstel is om de concept resultaatbestemming ter zienswijze door te geleiden naar de gemeenten.

Juridische aspecten: n.v.t.

Financiën: n.v.t.

Advies (Concern)control:

Onderwerp	***Advies***	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.		
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.		
Behandelend controller / Concerncontrol en datum advies.	*Initialen*	*Datum*

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☒	MT	☒	AB
☐	AGV	☒	Audit commissie
☒	DB	☐	Anders, nl. ...
		☐	Niet van toepassing

Ondernemingsraad:	Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:			
	☐	Ter kennisname	☐	Voor instemming
	☐	Ter advisering	☒	Niet van toepassing

Vervolgstappen: Na vaststelling het AB van 17 april 2019 volgt voor de resultaatbestemming een zienswijzeprocedure, waarna definitieve besluitvorming plaatsvindt in het AB van 27 juni.

Raadsinformatiebrief en raadsavonden
De jaarstukken 2018 en de door de Veiligheidsregio geleverde prestaties in het afgelopen jaar zullen nader toegelicht worden in een raadsinformatiebrief.

In gezamenlijkheid met de andere gemeenschappelijke regelingen (GR-en), de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en de Dienst Gezondheid en Jeugd, wordt op 13 mei 2019 een raadsinformatieavond georganiseerd. Tijdens deze avond wordt een toelichting gegeven op de begroting 2020 als ook de jaarrekening 2018. Alle griffiers en gemeentesecretarissen ontvangen hiertoe een uitnodiging.

Communicatie: n.v.t.

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Bedrijfsvoering	D. Vermeulen	J.J.L. van Bommel	J. Boons
	dd. 29-3-2019	dd. 29-3-2019	dd. 29-3-2019

Vergaderstuk 2019/296/A

Jaarstukken 2018

Versie: 1.0
Datum: 29 maart 2019

Inhoudsopgave

1 Voorwoord 5

2 Bestuurlijke samenvatting 6

3 Strategische ontwikkelingen 8
3.1 Vijfheerenlanden 8
3.2 Ontwikkeltraject nieuwe organisatie 8
3.3 Infrastructurele werkzaamheden 8
3.4 Meldkamer 8
3.5 BDUR 9
3.6 De overdagbezetting van posten 9
3.7 Retraite 2019 9

4 Programmaverantwoording 10
4.1 Beleidsdoelstelling 1: Focus op de voorkant – risicobeheersing 10
4.2 Beleidsdoelstelling 2: Startklaar en daadkrachtig – preparatie en repressie 12
4.3 Beleidsdoelstelling 3: Samen verder komen – samenwerking 17
4.4 Beleidsdoelstelling 4: Investeren in bedrijfsvoering – professionaliteit 19

5 Paragrafen 23
5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 23
5.2 Onderhoud kapitaalgoederen 25
5.3 Financiering 26
5.4 Bedrijfsvoering 32
5.5 Verbonden partijen 32
5.6 Doorontwikkeling en Innovatie 33

6 Overzicht van baten en lasten 35
6.1 Gerealiseerde baten en lasten 35
6.1.1 Lasten (allen incidenteel) 36
6.1.2 Baten (allen incidenteel) 37
6.2 Aanwending post onvoorzien 37
6.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen 38
6.4 Incidentele baten en lasten 39
6.5 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves 39
6.6 WNT-verantwoording 2018 VRZHZ 40
6.7 Rechtmatigheid 41

7 Balans 42
7.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 44
7.1.1 Activa 44
7.1.2 Materiële vaste activa 44
7.1.3 Financiële vaste activa 45
7.1.4 Voorraden en onderhanden werk 45

7.1.5 Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar en overlopende activa 45
7.1.6 Passiva 45
7.1.7 Voorzieningen 45
7.2 Toelichting op de balans per 31 december 2018 46
7.2.1 Vaste activa 46
7.2.2 Vlottende activa 48
7.2.3 Vaste passiva 49
7.2.4 Vlottende passiva 53
7.2.5 Overlopende passiva 53

8 SiSa bijlage 2018 59

9 Vaststelling 60

C Bijlagen 61
Bijlage 1: Programmaplan met overzicht van baten en lasten 61
Bijlage 2: Overzicht van baten en lasten naar taakveldindeling 61
Bijlage 3: Verplichte beleidsindicatoren 61
Bijlage 4 Risico's 62
Bijlage 5 Kredieten 66
Bijlage 6 Operationele kentallen 67
Bijlage 7 Jaarverslag in één oogopslag (Infographic) 70
Bijlage 8 Controleverklaring 71

1 Voorwoord

Voor de veiligheidsregio is 2018 een dynamisch jaar geweest, waarin zij zowel organisatorisch als operationeel grote stappen gezet heeft. Zo is de meerjarige transitie naar een informatie-gestuurde organisatie in gang gezet en zijn de voorbereidingen op de komst van de nieuwe Omgevingswet opgestart. Maar hierbij wil ik ook opmerken dat 2018 ook een spannend jaar is geweest, waarin er ontzettend veel gevraagd is van onze medewerkers en partners. Zo heeft er een herstructurering van de organisatie plaatsgevonden en is de gemeente Vijfheerenlanden ontvlochten. Deze ontwikkelingen hebben bovenop onze reguliere taken plaatsgevonden en dat dit haar weerslag op de organisatie heeft gehad is onmiskenbaar. Als gevolg hiervan zijn een aantal trajecten dan ook niet volledig uitgevoerd. Maar het belangrijkste is dat wij vele mijlpalen bereikt hebben, hobbels hebben genomen en dat we de operationele paraatheid te allen tijde volledig gewaarborgd hebben. Een constatering waar ik oprecht trots op ben. Als gevolg hiervan stond de Veiligheidsregio ook in 2018 voor een 24 uur per dag en 7 dagen per week parate en toegeruste crisisbeheersingsorganisatie.

In de voorliggende jaarstukken hebben al onze inspanningen en ontwikkelingen in 2018 een plek gekregen. Net als bij onze reguliere activiteiten heeft ook het samenstellen van deze jaarverantwoording plaatsgevonden door een natuurlijke samenwerking van verschillende medewerkers en afdelingen van onze organisatie. Veel dank aan allen die in welke vorm dan ook hebben bijgedragen aan zowel deze jaarverantwoording als de hierin genoemde activiteiten. Ik wil hierbij dan ook alle medewerkers en betrokkenen binnen en buiten de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid danken voor hun inzet en betrokkenheid in 2018. Hiermee durf ik met vertrouwen te stellen dat de Veiligheidsregio gesteld staat en gesteld zal staan voor de opgaven van nu en in de toekomst.

Mede namens het managementteam van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid,

Drs. Carlo Post Mcm,
Algemeen directeur

2 Bestuurlijke samenvatting

Voor u liggen de jaarstukken van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. Hierin leggen we verantwoording af over 2018, een jaar waarin de organisatie grote stappen gezet heeft langs drie grote sporen. Bestuurlijk zijn een aantal meerjarige trajecten, zoals het nieuwe dekkingsplan en een nieuwe kostenverdeelsleutel, vastgesteld. Daarnaast zijn twee grote doorontwikkelingen van start gegaan, te weten de voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet en de transitie naar een informatie-gestuurde organisatie. Als derde hebben er, met de herstructurering, de overgang van de meldkamer naar Rotterdam en de ontvlechting van Vijfheerenlanden, grote organisatorische aanpassingen plaatsgevonden.

Met deze ontwikkelingen wil de Veiligheidsregio de organisatie in staat stellen om effectief en efficiënt in te spelen op haar toekomstige opgave. Tegenover de geleverde prestaties staat dat de VRZHZ in 2018 op een aantal gebieden niet de voorgenomen speerpunten heeft kunnen bereiken. Door de organisatorische aanpassingen heeft de Veiligheidsregio haar formatie niet tijdig op de juiste sterkte weten te krijgen. Vacatures werden in aanloop naar de reorganisatie aangehouden terwijl tegelijkertijd de ontvlechting van Vijfheerenlanden extra capaciteit vroeg van de organisatie. Dit heeft geleid tot enkele knelpunten, zoals het vormgeven van accountmanagement op het vlak van risicobeheersing, de inzet op risicocommunicatie en het ontwikkelen van een nieuwe HRM-visie. Hierbij is altijd de paraatheid van de operationele organisatie in het oog gehouden en gewaarborgd. De Veiligheidsregio is voornemens de niet afgeronde beleidsvoornemens in 2019 weer op te pakken en af te ronden.

Financieel heeft de Veiligheidsregio een bruto jaarresultaat van € 4,40 mln behaald. Hierin zijn de vrijval van € 1,7 mln uit de egalisatie-reserve kapitaallasten (AB 28 juni 2018/1226), de vrijval van de 25kV-middelen (omgelabeld in BURAP-II 2018) en het voordeel van € 0,43 mln uit het Meerjarenperspectief (hierna: MJIP) inbegrepen. Hiermee komt het daadwerkelijke jaarresultaat uit op een voordeel van € 1,42 mln, wat hieronder uitgesplitst is.

Staat : opbouw financieel jaarresultaat 2018 (* mln)

	Toelichting	Bedrag	V/N
Bruto jaarresultaat		**€ 4,40**	**V**
Vrijval egalis.reserve	Is inmiddels teruggegaan	€ 1,70	V
Vrijval 25kv middelen	Technische aanpassing balanspost (BBV)	€ 0,85	V
MJP	Gaat cf. bestuurlijke afspraak terug	€ 0,43	V
Netto jaarresultaat		**€ 1,42**	**V**
Salarissen	Niet ingevulde vacatures	€ 0,90	V
Inhuur	Inhuur vanwege vacatures	€ 0,64	N
diverse voor- en nadelen	Diverse posten, o.a. het saldo van de Rijksbijdrages en frictielasten	€ 1,16	V

Opbouw Jaarstukken

In hoofdstuk 3 ‘Strategische ontwikkelingen’ wordt aandacht gevraagd voor belangrijke toekomstige ontwikkelingen.

De belangrijkste beleidsrealisaties van 2017 worden in hoofdstuk 4 ‘Programmaverantwoording’ gepresenteerd, waarbij we vooral aandacht besteden aan de verantwoording over onze ontwikkelopgaves in 2018. De operationele prestaties komen met de presentatie van de belangrijkste kengetallen aan bod in de bijlages. In hoofdstuk 5 zijn de verplichte paragrafen opgenomen, zoals de paragraaf ‘Weerstandsvermogen en risicobeheersing’ en ‘Verbonden partijen’. Hoofdstuk 6 bevat het overzicht van de baten en lasten over 2018 en in hoofdstuk 7 presenteren wij de balans. In deze hoofdstukken treft u, zoals gebruikelijk, de toelichting op de verschillen tussen de financiële begroting en de financiële realisaties.

De jaarstukken sluiten vervolgens af met een aantal bijlagen met de verplichte BBV-verantwoording, een overzicht van de belangrijkste kengetallen van 2018 en een jaarverslag–in–één-oogopslag (infographic). Met deze laatste twee bijlages willen we ook de operationele prestaties de aandacht geven die ze verdienen.

3 Strategische ontwikkelingen

3.1 Vijfheerenlanden

Per 1 januari 2019 is de fusie van Leerdam, Zederik en Vianen een feit en is de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden toegevoegd aan de Provincie Utrecht. Dit betekent het afscheid nemen van twee gemeenten als deelnemende eigenaar en van twee burgemeesters als AB-lid. Maar ook van een groot aantal vrijwilligers dat zich jarenlang heeft ingezet voor de regio. De organisatorische ontvlechting en operationele overdracht is voorbereid en is soepel verlopen. Wel heeft arbitrage plaatsgevonden op de hoogte van de uittreedsom. Deze is bepaald op een brutobedrag van € 5,1 mln en de gevolgen hiervan worden in 2019 uitgewerkt. Hierbij is het uitgangspunt altijd geweest dat zowel achterblijvende als ontvangende gemeenten in beide veiligheidsregio's geen nadeel mogen ondervinden van deze herindeling. Een praktische en realistische vertaling wordt in 2019 uitgewerkt. Daarnaast heeft de ontvlechting organisatorisch tot gevolg gehad dat er op andere trajecten minder dan gewenst is ingezet. Hier is in afstemming met het bestuur in geprioriteerd.

3.2 Ontwikkeltraject nieuwe organisatie

De managementstructuur van de Veiligheidsregio is aangepast om de verschillende organisatieonderdelen beter op elkaar aan te laten sluiten. Deze 'herstructurering' is per 1 september 2018 afgerond. Om de nieuwe structuur effectief te maken is afgesproken om een organisatie-ontwikkeltraject in te gaan, zoals de start van het procesgericht werken en het zogenaamde cultuurtraject. Dit laatste is een meerjarig traject en zal de waarden van de VRZHZ zoals verantwoordelijkheden laag en samenwerking in de organisatie bestendigen. In hoofdstuk 4.4.1 'De herstructurering' en 4.4.2 'Het cultuurtraject' treft u een uitgebreidere toelichting op de stand van zaken van het organisatie- en het cultuurtraject.

3.3 Infrastructurele werkzaamheden

Met het project "Vernieuwen, Verjongen en Verduurzamen" vangt Rijkswaterstaat aan met de grootste vervangings-, renovatie- en aanlegtraject van bruggen en tunnels tot 2030. Dit, en de werkzaamheden aan de kruising met de A16 en N3 zullen grote consequenties hebben op onder meer de bereikbaarheid, het incidentmanagement en alternatieve routing van gevaarlijke stoffen in en rond onze regio. Hierbij is nauwe samenwerking met Rijkswaterstaat en andere stakeholders van belang. In het najaar van 2018 is samen met de andere betrokken veiligheidsregio's een begin gemaakt aan een structurele samenwerking met Rijkswaterstaat hierin.

3.4 Meldkamer

De samenvoeging van de meldkamers van Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid is sinds 15 mei 2018 een feit. De landelijke migratie van het C2000 systeem wederom uitgesteld. In hoofdstuk 4.2.1 'Melding en alarmering' gaan we in op de ontwikkelingen van de meldkamer in 2018.

3.5 BDUR

In 2020 vindt er een uitname plaats uit de BDUR in verband met de vorming van één landelijke meldkamer. Op dat moment zullen onze beheerskosten overgaan naar de landelijke meldkamerorganisatie en zal onze BDUR bijdrage tegelijkertijd dalen. Op dit moment is nog niet geheel duidelijk wat het financiële effect hiervan is. Wel heeft de VRZHZ de verschillende financiële scenario's in kaart gebracht. Op het moment dat de wet definitief vastgesteld is, wordt bekeken welke financiële gevolgen dit voor de VRZHZ heeft. Conform de afspraak uit de benchmark wordt tevens ingezet op verhoging van de BDUR door middel van een lobby.

3.6 De overdagbezetting van posten

De maatschappelijke trends laten zien dat er een afname plaatsvindt in de beschikbaarheid overdag van vrijwilligers. Dit leidt landelijk en in de regio Zuid-Holland Zuid op verschillende brandweerposten overdag tot een verminderde paraatheid. Dit kan een evident risico vormen voor de operationele dekking op de lange termijn. De variabele voertuigbezetting en het programma 'Posten Centraal' ondervangt dit risico gedeeltelijk, maar neemt het niet weg. Gelet op de landelijke actualiteit van dit onderwerp is het van strategisch belang dit adequaat te adresseren. Dit onderwerp wordt in het nieuwe dekkingsplan opgenomen.

3.7 Retraite 2019

Tot slot willen we melden dat in 2018 het proces heeft plaatsgevonden om te komen tot een strategische heroriëntatie. We willen met deze paragraaf alvast een doorkijk geven naar enkele bestuurlijke thema's die uit de strategische heroriëntatie naar voren zijn gekomen. Tijdens de retraite in april 2019 wordt met het bestuur gesproken over de thema's die op het gebied van veiligheid spelen en welke rollen hier zijn voor gemeenten, veiligheidsregio en partners. Tevens schetsen we de ontwikkelingen die op de organisatie afkomen zoals de brandweer van de toekomst en de effecten van de WNRA.

4 Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk geven wij een toelichting op de beleidsmatige rapportage en de belangrijkste resultaten. In deze jaarstukken leggen wij verantwoording af over 2018. Deze verantwoording wordt langs de indeling van de vier beleidsdoelstellingen uit het beleidsplan 2017-2020 weergegeven:

1. Focus op de voorkant - risicobeheersing
2. Startklaar en daadkrachtig – preparatie en repressie
3. Samen verder komen - samenwerking
4. Investeren in bedrijfsvoering – professionaliteit

4.1 Beleidsdoelstelling 1: Focus op de voorkant – risicobeheersing

Conclusie beleidsdoelstelling 1

Een aantal aan de Omgevingswet gerelateerde werkzaamheden uit 2017 zijn doorgeschoven naar 2018. Tegelijkertijd is met de herstructurering gekeken naar de vereiste doorontwikkeling om gesteld te staan voor de toekomstige opgave op dit vlak. Als gevolg hiervan is dit traject in 2018 omgebouwd tot een brede en integrale aanpak ten behoeve van de veranderende omgeving. De voorbereiding op de komst van de Omgevingswet is hier een onderdeel van. Met de accordering van dit traject heeft de VRZHZ de transitie in gang gezet. Echter bleek vacatureruimte niet snel vervuld te kunnen worden. Waar nodig is dit ondervangen door inhuur. In de volgende paragrafen treft u een verantwoording per beleidsvoornemen.

4.1.1 Aansluiten bij de veranderende omgeving

In het voorjaar 2018 is het traject “Veranderende Omgeving” vastgesteld en van start gegaan. Hiermee wil de VRZHZ aansluiten op de veranderingen, zoals de komst van de Omgevingswet. Eén van de speerpunten hierin is de inzet op kwaliteitsontwikkeling van het zittende personeel. Dat traject is in het najaar uitgewerkt en opgestart.

4.1.2 Investeren in en verbreden van risicogericht werken

Op basis van het regionaal risicoprofiel, het brandrisicoprofiel en de bestuurlijk prioritaire risico’s hebben activiteiten plaatsgevonden ten behoeve van planvorming, advisering, toezicht, beïnvloeding van gedrag van anderen en het vergroten van veiligheidsbewustzijn. Dit wil de VRZHZ verder inbedden in de reguliere werkwijze. Vanwege de druk op de personele capaciteit als gevolg van de herstructurering van de organisatie en vanwege het verloop van personeel heeft de focus in 2018 gelegen op het behalen van de reguliere productie.

4.1.3 De implementatie van integrale adviezen

Met de dienst Gezondheid en Jeugd (hierna DG&J), de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (hierna: OZHZ) en VRZHZ is in 2018 gewerkt aan het vormgeven van de samenwerking. Het doel is om als drie

uitvoeringsdiensten bij ruimtelijke plannen tot een gezamenlijk advies aan de gemeenten te komen. Mede door het werven van capaciteit is in 2018 hierop versneld en heeft een pilot plaatsgevonden. Gelijktijdig met de regionale samenwerking is de VRZHZ in 2018 ook gestart met het structureel inbedden van de interne afstemming. De uitrol van het zaakgericht werken (zie Hoofdstuk 4.4) speelt hier een grote rol in.

4.1.4 Rangeerterrein Kijfhoek

De reguliere activiteiten voor industriële veiligheidsadvisering hebben plaatsgevonden. Het surplus aan inspanningen is gelegen op strategisch niveau. Door incidenten die hebben plaatsgevonden is een intensieve en actieve rol van de Veiligheidsregio gevraagd, waarbij intensief is samengewerkt met de OZHZ en gemeenten. Door een spreiding van werkzaamheden heeft dit geen gevolgen gehad voor de reguliere werkzaamheden.

4.1.5 Van BrandVeilig Leven naar Veilig Leven

Het jaarprogramma Veilig Leven is niet geheel uitgevoerd. Met name het programmaonderdeel 'Ouderen' is achtergebleven bij de planning. Wel is in praktische zin aangesloten bij bestaande netwerken. Als rode draad loopt het inhoudelijk (door)ontwikkelen van het programma en het uitbouwen van netwerken door het jaarplan 2019, waarbij co-creatie een sleutelbegrip is. Zoals in de BURAP-II 2018 is aangegeven is hierbij ook het onderdeel 'risicocommunicatie' in 2018 onvoldoende opgepakt. Dit is doorgeschoven naar 2019.

4.1.6 Participatie in het project "Geen nood bij Brand"

Het project 'Geen nood bij brand' is veranderd in een reguliere activiteit en heeft daarbij ook een andere invulling. Om de lading van de huidige activiteiten te dekken is de naam veranderd in 'Brandveiligheid & Zorgcontinuïteit'. Onder deze noemer werken de brandweerorganisatie en de GHOR samen aan een hoger veiligheidsniveau bij zorginstellingen. In 2018 is wederom gebleken dat een nauwe verbinding op het vlak van risicobeheersing en de GHOR een surplus aan kennis oplevert die ingezet wordt bij adviseren van zorginstellingen, begeleiden van trainingen, het versterken van (zorg)netwerken op het gebied van fysieke veiligheid.

4.1.7 Inzet op evenementenveiligheid

De strategische heroriëntatie, de invoering van de Omgevingswet en de uitwerking van de herindelingen binnen de regio zijn invloeden, waardoor een besluit over deze bovenwettelijke taken bij VRZHZ op zich heeft laten wachten. Op basis van de input uit de bovengenoemde ontwikkelingen is in het najaar van 2018 een voorstel voor verlenging opgesteld en vastgesteld. Met dit bestuursbesluit is de verlenging van deze taak voor de komende jaren geborgd. Binnen deze taak zijn de onderdelen 'regie op multidisciplinair advies', 'het evenementenloket' en 'innovatie, opleiding en training' de basis voor het voortzetten van advisering vanuit de VRZHZ op het vlak van evenementenveiligheid.

4.2 Beleidsdoelstelling 2: Startklaar en daadkrachtig – preparatie en repressie

Conclusie Beleidsdoelstelling 2

Gesteld kan worden dat de VRZHZ in 2018 wederom beschikte over een vakbekwame mono- en multidisciplinaire organisatie, die zoveel mogelijk aan de voorkant inspeelt op de nieuwe ontwikkelingen en richtlijnen. Ook is met vaststelling van het nieuwe dekkingsplan een belangrijke stap gezet in het optimaliseren van de brandweerzorg. De overdag-bezetting was hierin bij bepaalde posten een knelpunt vanwege het minder beschikbaar zijn van vrijwilligers overdag. Om de posten en de vrijwilligers meer centraal te zetten in de organisatie en ze zo optimaal als mogelijk te ondersteunen is het programma 'Posten Centraal' in 2018 van start gegaan. In de volgende paragrafen treft u een verantwoording per beleidsvoornemen.

4.2.1 Melding en alarmering

De samenvoeging van de meldkamers van Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid is sinds 15 mei 2018 een feit. Het (tijdelijke) beheer van de nieuwe meldkamer is belegd bij de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (hierna: VRR), die dit samen met het Meldkamer Diensten Centrum van de politie uitvoert. Ook wordt er sinds mei 2018 gewerkt met één gezamenlijke begroting voor de meldkamer. De bestaande meldkamer aan het Oranjepark in Dordrecht is inmiddels ontmanteld. Het totale samenvoegingsproject wordt naar verwachting in het eerste kwartaal 2020 afgerond. In 2018 is de concept SLA Brandweer in samenspraak met de VRR opgesteld. Echter zal naar verwachting accordering door de Politie nog op zich laten wachten vanwege de naderende overdracht op 1 januari 2020. Afstemming hierover vindt plaats met de Politie. Hier vloeien geen operationele risico's uit voort.

Op dit moment wordt zowel landelijk als regionaal gewerkt aan de voorbereiding voor de overdracht van het beheer van de meldkamer naar de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS), een onderdeel van de politie. Het wetsvoorstel hiertoe, met als beoogde ingangsdatum 1 januari 2020, is eind 2018 aan de Tweede Kamer aangeboden. Daarnaast willen we melden dat de landelijke migratie van het nieuwe C2000 systeem, die in november 2018 zou plaatsvinden, is uitgesteld. Omdat onze nieuwe meldkamer is uitgerust met het bestaande C2000 is de impact van het bovengenoemde uitstel voor ons gering. Een nieuwe migratiedatum voor C2000 is nog niet bekend.

4.2.2 24-uur per dag parate organisatie

Het behoud van een 24-uur per dag parate en op zijn taak voorbereide brandweerorganisatie, waarbij het behoud en het binden en boeien van operationeel personeel van groot belang is, heeft continue de aandacht gehad in 2018. De VRZHZ wil dat ze in staat is om op een zo optimaal mogelijk wijze incidenten te bestrijden en hulpverlening te bieden aan de maatschappij.

4.2.3 PPMO

Het werk van een repressieve brandweerfunctionaris is mentaal en fysiek zwaar en niet zonder risico. Operationele brandweerfunctionarissen moeten in extreme omstandigheden goed functioneren. Daar moeten slachtoffers, maar ook collega's op kunnen vertrouwen. Omdat de huidige keuringsmethoden voor manschappen en bevelvoerders niet taakgericht zijn, is in 2018 vanuit de collectieve

arbeidsvoorwaardenregeling (CAR-UWO) voor de repressieve functies het periodiek preventief medisch onderzoek (hierna: PPMO) ontwikkeld en voorbereid. Per 01-01-2019 nemen alle bevelvoerders en manschappen deel aan deze test.

4.2.4 Een effectieve brandbestrijding

De brandweer wil haar taken slagvaardiger uitvoeren. Omwille hiervan is gezocht naar mogelijkheden voor een effectievere brandbestrijding en hulpverlening. Er is in 2018 gebouwd aan een doorontwikkeling van de brandweerorganisatie met onder meer de invoering van een variabele voertuigbezetting en een herziening van specialismen. In de volgende twee paragrafen hieronder lichten we de inspanningen aan zowel de organisatorische als de operationele kant uit.

4.2.5 Organisatorische doorontwikkeling

Met de herstructurering van de brandweerafdelingen heeft een organisatorische doorontwikkeling plaatsgevonden. Hieruit zijn kortere lijnen ontstaan die leiden tot een betere kwaliteit van de brandweerzorg als geheel. Ook is ingezet op beleidsontwikkeling met het oog op het verder (door)ontwikkelen van de (repressieve) brandweerorganisatie. 2018 heeft in het teken gestaan van de voorbereiding op deze ontwikkeling. Onderstaand worden de belangrijkste thema's daarin genoemd.

4.2.6 Operationele doorontwikkeling

Met de bestuurlijke vaststelling en het uitwerken van het nieuwe dekkingsplan heeft er een operationele doorontwikkeling plaatsgevonden. Hiermee heeft de VRZHZ een besluit genomen over de brandweerzorg in termen van opkomsttijden, bemensing en materieel. Ook zijn de aanrijtijden in enkele gebieden, de zogenaamde vakkenkaarten, gewijzigd als gevolg van het nieuwe dekkingsplan en de komst van nieuwe wegen. In 2018 heeft een analyse en een praktijktoets hierop plaats gevonden. De VRZHZ blijft hierbij staan voor een kwalitatief zo hoog mogelijk niveau van haar brandweerzorg. Het nieuwe dekkingsplan vormt daarmee de basis voor het bestuurlijk gewenste niveau van de brandweerzorg en is tevens het instrumentarium waarmee het verantwoording kan afleggen aan de gemeentebesturen, burgers, het bedrijfsleven en de rijksoverheid. Daarnaast is in het nieuwe dekkingsplan gemotiveerd op welke wijze de VRZHZ omgaat met afwijkingen van de in de Wet Veiligheidsregio's bepaalde normtijden.

4.2.7 Variabele voertuigbezetting

Het 24/7 operationeel zijn van de brandweerorganisatie in de wettelijk vereiste samenstelling van 6 personen, vormt op bepaalde plaatsten in de regio een probleem. Met name in de landelijke gebieden is dit overdag lastig te realiseren. In het nieuwe dekkingsplan staat daarom ook hoe de VRZHZ kan afwijken van de wettelijke eisen op het gebied van opkomsttijden (prolongatie) en voertuigconfiguratie. Daarmee is de mogelijkheid gecreëerd de brandweer op bepaalde momenten en onder bepaalde omstandigheden flexibel, en daarmee effectiever, in te zetten. Dit gebeurt conform het landelijk kader Uitruk op Maat van Brandweer NL.

4.2.8 Herziening specialismen

De herziening van specialismen gaat over de specialismen die de brandweer naast de reguliere brandweerzorg in deze regio heeft, zoals: de verkenningseenheden, het gaspakkenteam, de ongevalsbestrijding gevaarlijke stoffen en wateroppervlakteredding. Deze is voorbereid, maar nog niet uitgerold vanwege haar complexiteit. Wel hebben in het najaar van 2018 de voorbereidingen en bestuurlijke besluitvorming op het vlak van de spreiding specialismen, de postdifferentiatie en de status 2de tankautospuit plaatsgevonden. De consultatie ten aanzien van deze drie onderwerpen is afgerond. In 2019 en 2020 volgt de uitrol en effectuering. Tot slot kan gemeld worden dat de aanbesteding voor de nieuwe tankautospuiten afgerond en gegund is.

4.2.9 Ademluchtwerkplaatsen

In 2018 zijn de vier ademluchtwerkplaatsen om efficiency-redenen overgegaan naar één centrale werkplaats, waarbij er naast de centrale werkplaats er twee locaties in stand gehouden werden als reservewerkplaats (de zogenoemde 'overloopwerkplaatslocaties'). Deze worden op basis van de uitkomsten van een evaluatie mogelijk ook ontmanteld. De logistieke organisatie rondom ingezette middelen tijdens een incident is hiermee verder uitgebouwd, waardoor de warme logistiek doelmatiger is georganiseerd. Dit is binnen het landelijk kader 'Uitruk op Maat' van Brandweer NL opgepakt. Effecten en gevolgen van de centralisatie worden opgepakt en het risico dat inherent aan centralisering is wordt in bijlage 5 'Risico's' geadresseerd.

4.2.10 Een veilige en gezonde werkomgeving

Met het project Schoner Werken heeft de VRZHZ de afgelopen jaren gewerkt aan een schonere werkomgeving op vlak van gezondheidsrisico's. Dit jaar heeft aanvullend onderzoek plaatsgevonden om het logistieke proces hierin verder te verbeteren. Bij deze verbetering zijn de in 2018 uitgebrachte landelijke richtlijn en de ervaringen uit eerdere onderzoeken en van de andere veiligheidsregio's meegenomen. Ook heeft een onderzoek naar bluspakken plaatsgevonden. In 2019 worden de resultaten bekend van dit onderzoek waarbij er mogelijk financiële consequenties zijn. Eind 2019 wordt dit project afgerond waarna de activiteiten in 2020 in de reguliere werkzaamheden worden geborgd inclusief het regelen van budget hiervoor.

4.2.11 Brandweeronderwijs

In 2015 is in het kader van het traject Kwaliteit Aanbieders Brandweeronderwijs (hierna: KAB) de kwaliteitsketen voor het brandweeronderwijs bestuurlijk vastgelegd in de stelselnotitie brandweeronderwijs. Uitgangspunt is dat, naast de inhoud van het brandweeronderwijs en de examens, ook de aanbieders van brandweeronderwijs aan kwaliteitseisen moeten voldoen. In het voorjaar 2018 heeft er in dit kader een audit bij het bureau Vakbekwaamheid van de VRZHZ plaatsgevonden. Hierbij is een zeer ruime voldoende gescoord en brandweeronderwijs mag voor minimaal de komende drie jaar verzorgd worden. Als gevolg hiervan is het eerder in bijlage 5 'Risico's' genoemde risico afgevoerd. De brandweerorganisatie is daarnaast gestart met de opvolging aan de verbeterpunten die in de audit naar voren zijn gekomen.

4.2.12 Opvolging visiedocument Operationele trainingen

Begin 2017 is het visiedocument 'Operationele trainingen' opgesteld. Vanuit deze geformuleerde visie zijn de volgende twee speerpunten naar voren gekomen: het integraal en gelijktijdig beoefenen van meerdere hoofdfuncties en het aanbrengen van een effectievere spreiding van oefenbelasting over de jaren. Daarom is in 2018 afgestapt van de vierjaarlijkse cyclus en is deze ingeruild voor jaarlijkse kortere operationele trainingen. De eerste ervaringen zijn positief en vanuit de deelnemers is het de intentie om dit door te zetten.

4.2.13 Grof en extreem geweld

Grof en extreem geweld, met daarin terrorismegevolgbestrijding als onderdeel, heeft in 2018 de aandacht en extra inspanning van de VRZHZ gevraagd. Dit heeft te maken met de complexiteit van het thema en de bijzondere bevoegdheden en partnerschappen die hierbij een rol spelen. Voor het kennisniveau en de vaardigheden van de functionarissen op mono- en multidisciplinair niveau is in 2018 een inhaalslag gemaakt. Het beleidsplan 'Grof en extreem geweld Brandweer ZHZ 2018-2020' is vastgesteld, welke in lijn is met de brandweer-brancheopvatting 'Grof & extreem geweld'.

4.2.14 Optische en geluidssignalen

In 2017 is een nieuwe landelijke brancherichtlijn 'Optische en geluidssignalen' vastgesteld. Deze heeft gevolgen voor de nieuwe en reeds afgeronde chauffeursopleidingen. Impactanalyses hebben dit jaar plaatsgevonden in samenwerking met West4 en de resultaten zijn meegenomen in het trainingskader. Daarnaast heeft de voorbereiding plaatsgevonden om de brandweerchauffeurs aan te wijzen conform de nieuwe richtlijn. Dit wordt in 2019 afgerond. Op dit moment vindt de analyse plaats in hoeverre dit intern opgevangen kan worden. Dit wordt via de reguliere P&C cyclus geadresseerd.

4.2.15 Multidisciplinair informatiemanagement

In samenwerking met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (hierna: VRR) is in 2018 op de nieuwe meldkamer vorm gegeven aan een gezamenlijk Veiligheidsregio Informatie Centrum (hierna: VIC). Het VIC levert de volgende producten op:
Actueel risicobeeld: wat komt er op de veiligheidsregio's af en waar moet de crisisorganisatie rekening mee houden;
Dagrapportage en evaluatie: het VIC geeft een overzicht van de relevante incidenten en duidt deze;
Informatiemanagement bij incidenten en opgeschaalde situaties: ter ondersteuning van de meldkamercentralisten en de calamiteitencoördinator op de meldkamer levert het VIC het meldkamerbeeld;
Ondersteuning van de meldkamer bij de uitvoering van multidisciplinaire planvorming.
De ontwikkeling van het VIC op de meldkamer Rotterdam sluit aan bij de landelijke ontwikkeling van VIC's op de diverse meldkamers.

4.2.16 Certificering van functionarissen

De voorgenomen certificering van informatiemanagers, regionaal operationeel leiders en voorlichtingsfunctionarissen is afgerond. In 2018 is geëxperimenteerd met accreditatiepunten voor operationele multidisciplinaire functionarissen, waarbij gekeken is of dit bijdraagt aan een toenemende

eigen verantwoordelijkheid van operationele functionarissen voor hun eigen vakbekwaamheid. Dit experiment is succesvol gebleken en naar aanleiding hiervan wordt de toepassing van accreditatiepunten in 2019 uitgerold. Daarnaast is in het jaarplan vakbekwaamheid 2018 rekening gehouden met de afname van het aantal GRIP-incidenten. Dit heeft waar nodig geleid tot intensivering en innovatie in opleiding en oefening ten behoeve van de optimale vakbekwaamheid.

In 2018 zijn stappen gezet om samen met de VRR onze vakbekwaamheid op het niveau van de politieregio vorm te geven, om zodoende de belasting voor met name de gezamenlijke meldkamer en de politie, maar ook voor andere partners, zo evenwichtig mogelijk te maken. Dit leidt tot synergy-voordelen als gevolg van afgestemde werkwijzen en oefenkalenders.

Als gevolg van personeelsverloop en vacatures is een deel van de opleidingen op het gebied van informatiemanagement niet uitgevoerd, hetgeen tot een financieel voordeel heeft geleid. Dit betroffen de verdiepende opleidingen en dit heeft niet geleid tot operationele risico's daar de basisopleidingen volledig zijn uitgevoerd.

4.2.17 Doorontwikkeling en implementatie bevolkingszorg

Met de vorming van een regionale crisisorganisatie voor bevolkingszorg en met een regionale aansturing wordt een verbeterde kwaliteit nagestreefd. In 2018 is de doorontwikkeling van bevolkingszorg een nieuwe fase ingegaan. Na besluitvorming in het Algemeen Bestuur is gestart met een deel van de regionale crisisorganisatie en met de regionale sturing op bevolkingszorg. De vorming van één regionale crisisorganisatie leidt tot een reductie van het aantal medewerkers met een crisisspecifieke functie. Zij worden vaker en intensiever getraind en geoefend. Naast de vorming van één regionale crisisorganisatie is ook gestart de inhoudelijke sturing op bevolkingszorg te regionaliseren.

4.2.18 Waterveiligheid

In 2018 werd de planvorming waterveiligheid per dijkring afgerond en zijn de verantwoordelijkheden voor aansturing van het proces evacuatie door de politie aan de VRZHZ overgedragen. Dit is mede gedaan om het evacuatieproces beter te borgen in de crisisorganisatie en beter te laten aansluiten bij het proces bevolkingszorg. Tijdens de waterweek 2018 is er volgens de landelijke handreiking op bestuurlijk en operationeel niveau geoefend met de impactanalyses. Daarnaast hebben er per dijkring impactanalyses op het vlak van hoog water plaatsgevonden die het inzicht in waterveiligheid vergroten. Hierdoor is de VRZHZ in staat effectieve (bestuurlijke) keuzes voor te leggen, zoals wanneer, waar en hoe evacueren. Ook is vanuit staf Deltaprogramma onderzoeksgeld verkregen voor het laten opstellen van een uniform programma van eisen voor schuillocaties bij overstromingen. Dit onderzoek is in december i.s.m. de gemeente Dordrecht, provincie Zuid-Holland, gemeente Rotterdam, NEN, HKV, staf Deltaprogramma en de VRZHZ opgestart.

4.2.19 Crisiscommunicatie

De VRZHZ wil een professionele crisiscommunicatie-organisatie zijn die aansluit bij de gemeentes en partners en die in staat is steeds vroeger in de crisis de juiste informatievoorziening en het juiste handelingsperspectief aan de bevolking te bieden. Crisiscommunicatie bouwt voort op de ontwikkeling van het VIC (zie hoofdstuk 4.2.18). Hierbij wordt vooruitgekeken wat er op de VRZHZ afkomt, zodat de

informatievoorziening al opgestart is als er een incident plaatsvindt. Op dit vlak vond in 2018 de doorontwikkeling van het crisiscommunicatieplatform www.zhzveilig.nl plaats alsmede de integratie van verschillende crisiscommunicatie-instrumenten. Hierbij zijn nieuwe ontwikkelingen in de samenleving op het vlak van crisiscommunicatie, bijvoorbeeld bij terrorisme meegenomen.

4.3 Beleidsdoelstelling 3: Samen verder komen – samenwerking

Conclusie Beleidsdoelstelling 3

De VRZHZ is zich bewust van het belang van de samenwerkingsrelaties voor de uitoefening van haar maatschappelijke functie. In 2018 heeft de VRZHZ de noodzakelijke verbinding en afstemming met haar partners op verschillende niveaus gezocht. Zo zijn onder meer in onderlinge afstemming met de VRU en gemeenten de gevolgen van de gemeentelijke herindelingen en de uittreding van Vijfheerenlanden in kaart gebracht. Ook is het traject om tot integraal advies te komen door de drie regionale uitvoeringsdiensten opgestart en zijn op de verschillende andere deelterreinen de benodigde afspraken met de partners gemaakt. De conclusie is dat de VRZHZ haar samenwerking met partners op orde had. Naar de toekomst toe zal de externe focus uitgebouwd worden met het voeren van accountmanagement en met de komst van de Omgevingswet. In de volgende paragrafen treft u een verantwoording per beleidsvoornemen.

4.3.1 Samenwerking

Waar het bijdraagt aan het behalen van onze doelstellingen heeft de VRZHZ in 2018 samengewerkt met de landelijke, interregionale en regionale partners. Daar waar nodig zijn afspraken gemaakt met de partners, zoals bij: de planningsstaf voor de C2000-migratie, het inrichten van een gezamenlijk VIC, de actualisering van het samenwerkingsverband BRZO-ZW en de samenwerking op vakbekwaamheidsgebied met de Veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond, Hollands-Midden en Haaglanden (het West4-samenwerkingsverband). Daarnaast was ook in 2018 de samenwerking met de andere partners, zoals de politie, defensie, waterschappen, Rijkswaterstaat en de reddingsbrigade geborgd. Ook op het vlak van brandweerzorg was er in 2018 intensieve regionale, interregionale en landelijke samenwerking. Zo zijn de alarmeringsregelingen doorontwikkeld, waarbij buurregio's inzet leveren afhankelijk van de snelste opkomsttijden. De regionale grenzen op het vlak van de basisbrandweerzorg zijn hiermee komen te vervallen. Tot slot willen we uitlichten dat er landelijk met de brandweerpartners samengewerkt is op het vlak van onder meer de Elektronische Leeromgeving (ELO) en de vernieuwing van het arbobeleid.

4.3.2 Gemeentelijke herindelingen

Onze regio heeft te maken met diverse herindelingen. Zo zijn per 1 januari 2019 de gemeenten Molenwaard en Giessenlanden gefuseerd, is de Hoeksche Waard gevormd en zijn de gemeenten Leerdam en Zederik uitgetreden vanwege de vorming van de gemeente Vijfheerenlanden. De organisatorische gevolgen van deze ontwikkelingen zijn in afstemming voorbereid en het gesprek is gestart over de bestuurlijke vorm die het beste past bij een gemeenschappelijke regeling VRZHZ van tien leden. Hierbij is afscheid genomen van een groot aantal burgemeesters als AB-lid namens hun gemeente. Ook leidt dit tot een verschuiving in de bestuurlijke vorm. Dit onderwerp maakt ook onderdeel uit van de bestuurlijke retraite in 2019.

4.3.3 Partnerschappen op het vlak van de Omgevingswet

Nu de invoeringsdatum van de Omgevingswet dichterbij komt, wordt de concrete invulling van deze wet ook steeds meer duidelijk. Dat heeft geleid tot het inzicht wat binnen het regionale project Omgevingswet ZHZ concreet moet worden gedaan om voorbereid te zijn op de invoering van de Omgevingswet. De samenwerking wordt vormgegeven langs een vijftal projecten.
Verandering taken en bevoegdheden;
Harmonisering: beleid en regelgeving op elkaar af te stemmen;
Integrale advisering uitvoeringsdiensten;
Werkprocessen t.a.v. vergunningverlening;
Digitalisering.
De meerwaarde van het gezamenlijk optrekken in deze deelprojecten zit met name in efficiency en effectiviteit middels het aanhalen van de verbinding met partners. Bij het vormgeven van deze projecten is telkens rekening gehouden met de activiteiten die moeten plaatsvinden voor 1-1-2021 en waar een gezamenlijke aanpak op het niveau van de regio Zuid-Holland Zuid meerwaarde heeft.

4.3.4 Accountmanagement

In het kader van de gehele herziening van het Regionaal Risicoprofiel wordt een intensieve samenwerking met de partners vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid beoogd. Met het oog op de komst van de Omgevingswet en om te kunnen bepalen op welke wijze het beheer van de benodigde partnerschappen vormgegeven moet worden is het noodzakelijk dat de VRZHZ haar ambitie nastreeft. De gestelde ambitie voor accountmanagement op het vlak van risicobeheersing is echter als gevolg van het capaciteitsvraagstuk niet gehaald. Dit wordt in 2019 verder opgepakt.

4.3.5 Van 2 naar 1

De implementatie op basis van het rapport “Van 2 naar 1” plaatsgevonden. Hiermee is vanaf de zomer 2018 een gezamenlijke crisisorganisatie GHOR en DG&J gerealiseerd.

4.3.6 Veiligheidscentrum Spinel

Een bijzonder partnerschap vormt het Spinel Veiligheidscentrum. De Veiligheidsregio is 100% eigenaar van het veiligheidscentrum. Het biedt de mogelijkheid om alle operationele brandweerfunctionarissen meerdere keren per jaar een realistisch oefenscenario aan te bieden. Het goed geoefend zijn van de operationele functionarissen in onze organisatie is immers een belangrijke voorwaarde om “startklaar en daadkrachtig” respons te kunnen geven op hulpvragen uit de samenleving. Hiermee kan de Veiligheidsregio adequaat brand en ongevallen voorkomen, beperken én bestrijden en al hetgeen daarmee verband houdt. Hiermee draagt Spinel ook in 2018 in belangrijke mate bij aan de doelstellingen van de brandweerorganisatie en dus van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid.

De uittreding van Vijfheerenlanden zal een effect hebben op de garantiestelling voor de kosten van Spinel. Voor wat betreft deze garantiestelling worden de bestuurlijke afspraken bij de vaststelling van de business case Spinel in 2015 gevolgd, waardoor dit voor de uittredende gemeenten tot en met 2020 doorloopt. Een evaluatie van de business case Spinel is eind 2018 opgestart en wordt eind 2019 opgeleverd.

4.4 Beleidsdoelstelling 4: Investeren in bedrijfsvoering – professionaliteit

Conclusie Beleidsdoelstelling 4

De VRZHZ heeft de nodige stappen gemaakt op dit vlak onder meer door aan te vangen met de transitie om te komen tot een informatie-gerichte organisatie. Hiermee wordt gestart met de verschuiving van systeembeheer naar informatisering. Daarnaast heeft de VRZHZ aan de organisatorische kant en cultuurkant de nodige voorbereidingen getroffen voor de uitvoer van enkele meerjarige trajecten. Ook heeft de overname van de kazernes geleid tot het opstarten van een tak voor vastgoedbeheer. De VRZHZ heeft in 2018 het fundament gelegd voor een doorontwikkeling op deze meerjarige trajecten. Ook is de organisatie op verschillende bedrijfsvoeringsdisciplines, zoals personeelszaken (hierna: HRM) en communicatie, verder gemoderniseerd en geprofessionaliseerd. In de volgende paragrafen treft u een verantwoording per beleidsvoornemen.

4.4.1 De herstructurering en de doorontwikkeling van de organisatie

De VRZHZ wil doorontwikkelen naar een organisatie die aantoonbaar gesteld staat voor dreigingen en crises. In de achterliggende jaren is de structuur en het management al diverse malen veranderd. De VRZHZ kijkt hierbij blijvend naar haar inrichting, waarmee zij het beste haar opgave kan aanpakken. Als gevolg van externe ontwikkelingen en met het vertrek van de brandweercommandant was het najaar 2017 een natuurlijk moment aangebroken om de managementstructuur aan te passen. De voorbereiding en uitvoer van deze aanpassing heeft in 2018 plaatsgevonden. Hiermee heeft de Veiligheidsregio de verschillende organisatiedelen verder op elkaar laten aansluiten ten behoeve van de efficiëntie én effectiviteit. Na een jaar voorbereiding is per 1 september 2018 de nieuwe organisatie van start gegaan. Hierbij is tegelijkertijd ingezet op het procesgericht werken in plaats van gebiedsgericht werken, is het aantal leidinggevenden gekrompen en is de focus op de rol van de vrijwilligers bestendigd.

De organisatie bevindt zich op dit moment in de transitieperiode. In deze periode, die in 2019 doorloopt, zijn tijdelijke maatregelen getroffen om in te spelen op het gegeven, dat de nieuwe organisatie in de eerste fase nog niet ingeregeld is. In deze fase is onder meer ingezet op het (her)beschrijven van processen en het cultuurtraject. In de volgende paragrafen geven we een nadere rapportage op deze onderdelen.

4.4.2 Het cultuurtraject “Gewoon Doen”

Zoals vermeld heeft het eerste deel van het jaar in het teken gestaan van vormen van de nieuwe organisatie. In dit traject is door de verschillende werkgroepen aangegeven dat er voor het slagen van de herstructurering ruime aandacht moet worden besteed aan de informele kant van organisatieontwikkeling en de begeleiding hiervan. Daartoe is in de zomer 2018 besloten tot het inrichten van een programmateam die deze ontwikkelingen ondersteunt, begeleidt en vormgeeft. In dit tweejarige cultuurprogramma worden de resultaten uit het traject ‘Ik en mijn VRZHZ’ en het medewerkersonderzoek geborgd.

4.4.3 Procesgericht werken

Zoals gezegd heeft de organisatie in 2018 een start gemaakt met het procesgericht werken. De zeven kritische processen op het vlak van brandweerzorg zijn beschreven. Implementatie heeft plaatsgevonden vanaf het najaar en zal doorlopen tot 2019. Dit traject kent een verwevenheid met de invoering van het zaakgericht werken, waar in hoofdstuk 4.4.9 'De transitie naar een informatie-gestuurde organisatie' op teruggekomen wordt. De focus is hierbij gelegd op de processen die de voorbereiding en incidentbestrijding raken.

4.4.4 Kwaliteitsmanagement

In 2018 heeft een audit plaatsgevonden bij het GHOR-onderdeel om de GHOR te hercertificeren naar de HKZ 2015-norm. Na opvolging van de resultaten kan gemeld worden dat het GHOR-onderdeel weer volledig gecertificeerd is. Andere prestaties in 2018 op het vlak van kwaliteitsmanagement zijn de in hoofdstuk 4.2.7 'Brandweeronderwijs' genoemde certificering van het bureau Vakbekwaamheid en hierboven genoemde implementatie van procesgericht werken.

4.4.5 Het Nieuwe Werken

Het 'Nieuwe Werken' is een werkwijze om het personeel te faciliteren om tijd- en plaatsongebonden te werken. Dit biedt mogelijkheden tot verbeterde samenwerking. Uit de in 2017 uitgevoerde business case bleek het 'Nieuwe Werken' op dat moment niet rendabel genoeg te zijn voor implementatie op korte termijn binnen de Veiligheidsregio. De herstructurering was tegelijkertijd het natuurlijk moment om op dit vlak te experimenteren. Een deel van de kantoorlocatie in de kazerne Leerpark is daarom ingericht om op een andere en interactievere manier te kunnen werken. Dit kent een verwevenheid met het cultuurtraject en de ervaringen zijn meegenomen in de ICT-aanbesteding. Hier komen we in hoofdstuk 4.4.9 'De transitie naar een informatie-gestuurde organisatie' op terug.

4.4.6 HRM

De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid wil een aantrekkelijke en moderne werkgever zijn. Zo is in 2018 bijvoorbeeld het generatiepact ontwikkeld en met als ingangsdatum 1 januari 2019 uitgerold. Deze regeling heeft als doel de oudere medewerkers de kans te bieden om langer vitaal door te kunnen blijven werken en de vrijkomende formatieruimte te kunnen gebruiken voor de instroom van jong talent. Daarnaast is in 2018 ook het landelijke functiewaarderingssysteem HR21 uitgerold. Ook is in afstemming met het Georganiseerd Overleg een nieuw Sociaal Statuut opgesteld.

4.4.7 De voorbereiding op de komst van de Wnra

De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid bereidt zich daarnaast voor op de komst van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (hierna: Wnra) en was in 2018 op meerdere niveaus, zowel politiek als ambtelijk, aangehaakt bij de gesprekken over de positie van de vrijwilliger hierin.

Voor 2018 stond op het vlak van personeel ook de herziening van de HRM-visie op de planning. De volgende thema's worden hierin meegenomen: cultuur, de Wnra, duurzame inzetbaarheid van medewerkers en mobiliteit. Door de herstructurering wordt deze herziening in 2019 opgepakt.

4.4.8 Doorontwikkeling financiën en control

Op het gebied van financiën en control is er in 2018 verder gebouwd op de in 2017 ingezette lijn. In dit kader zijn de financieel advies- en controltaken ontvlochten, is er een onafhankelijke unit control gevormd en is de vacante positie van concerncontroller ingevuld.

Verder hebben de vastgestelde nieuwe kostenverdeelsystematiek, de bestuurlijke afspraken voor de egalisatiereserve kapitaallasten en de benchmark de nodige input opgeleverd voor de doorontwikkeling van de gewenste stuur- en verantwoordingsinformatie van de VRZHZ in 2019.

4.4.9 De transitie naar een informatie-gestuurde organisatie

Processen zowel in het voorkomen van incidenten (risicobeheersing), het bestrijden van incidenten (voorbereiding en repressie) als de wijze waarop de Veiligheidsregio transparant wil zijn en wil verantwoorden vragen om een beter inzicht in en de beschikbaarheid van data. Dit vraagt om een doorontwikkeling naar een informatie-gerichte organisatie. In het voorjaar 2018 is besloten dat de VRZHZ deze omslag wil maken en hier zijn middelen voor vrijgemaakt. In dit kader is op ICT-niveau gestart met een verschuiving van systeembeheer naar informatisering. Deze transitie omvat een meerjarig traject dat uit diverse onderdelen bestaat zoals: techniek, informatieveiligheid, systemen en business intelligence. Het traject is in de zomer 2018 door het AB geaccordeerd en opgestart langs deze vier sporen:

Aan de **techniekkant** is aanbesteding afgerond en is een co-sourcing partner en leverancier geselecteerd. Ook is gestart met het outsourcen van bepaalde delen van de techniek. Zoals eerder gemeld zijn de gewenste eisen om Het Nieuwe Werken en de stap naar business intelligence naar de toekomst toe mogelijk te maken zijn meegenomen in de aanbesteding. De aanbesteding heeft plaatsgevonden. Echter heeft de uitrol van dit traject enige vertraging opgelopen, waardoor dit doorschuift naar 2019.

Op het vlak van **informatieveiligheid** zijn de benodigde functionarissen gegevensbescherming geselecteerd en getraind. Daarnaast heeft een collegiale toetsing plaatsgevonden. De resultaten uit deze toets hebben gediend als input voor het opgestelde plan van aanpak. Uitvoering van dit plan van aanpak vindt plaats over meerdere jaren, waarbij de eerste actiepunten in 2018 opgepakt zijn.

Aan de **systeemkant** is een organisatiebreed team ingericht die de Europese aanbesteding voor het zaakgericht werken heeft begeleid. Daarnaast is een start gemaakt met de voorbereiding op applicatieregie. Hiermee wil de Veiligheidsregio de dubbelingen uit haar applicatielandschap halen en de verbinding tussen de inhoudelijke werkzaamheden en ICT verder vormgeven. Dit loopt door in 2019 en hiermee komt het applicatielandschap meer in lijn met de Veiligheidsregio Referentie Architectuur (VERA).

Voor wat betreft **business intelligence** heeft de Veiligheidsregio in 2018 een start gemaakt met deze doorontwikkeling. Zo is er in 2018 aangehaakt op de landelijke trajecten en dashboardontwikkelingen. De eerste dashboards zijn gemaakt en gevalideerd. Ook is aangesloten bij de landelijke ontwikkelingen voor een ‘verkeersplein’ waarin informatie gedeeld wordt.

4.4.10 Communicatie

Wat betreft de inspanningen op het vlak van communicatie heeft de VRZHZ in 2018 initiatieven genomen om de zichtbaarheid voor haar deelnemende gemeenten en de partnerorganisaties te verbeteren. Daarnaast is er prioriteit gegeven aan de versterking van interne communicatie. Als gevolg hiervan is er minder ingezet op de positionering van de sterke merken (brandweer, GHOR en VRZHZ). Dit traject is in het najaar gestart en wordt in 2019 verder uitgerold in samenhang met het cultuurtraject.

4.4.11 Ontwikkelingen op het gebied van huisvesting

Vanaf 2019 zijn de huisvestingslasten onderdeel van de totale gemeentelijke bijdrage en worden niet meer één op één afgerekend. Daarbij is geen rekening gehouden met vervanging van kazernes op termijn. In 2018 bleken de tot op heden gehanteerde normbedragen te laag te zijn. Dit als gevolg van een combinatie van factoren zoals verouderde bedragen en een aantrekkende markt. Om dit in de toekomst te voorkomen, is in het najaar 2018 gestart met het opstellen van uniform gebouwbeleid. Dit traject loopt door tot de zomer 2019 en hierin wordt duidelijk verwoord welke aspecten meewegen bij de (ver)bouw en het onderhoud van het vastgoed. Dit traject kent een verwevenheid met de structurele opgave van de Veiligheidsregio, de regionale dekking en bezetting, de brandweer van de toekomst en de kazerne van de toekomst. Om niet stil te staan, is voor de kazernes van Papendrecht en Klaaswaal maatwerk bedacht waar bestuurlijke besluitvorming over heeft plaatsgevonden. In Klaaswaal is gestart met de bouw en voor de kazerne in Papendrecht is de bestuurlijke besluitvorming voorbereid.

5 Paragrafen

Conform het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) zijn in de jaarstukken de volgende paragrafen van toepassing.
1. weerstandsvermogen en risicobeheersing;
2. onderhoud kapitaalgoederen;
3. financiering;
4. bedrijfsvoering;
5. verbonden partijen.

Daarnaast nemen we conform bestuurlijke afspraak dit jaar in de P&C-producten een zesde paragraaf "Doorontwikkeling en Innovatie" op.

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de financiële positie in relatie tot het weerstandsvermogen en de risico's. Onder weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt in algemene zin verstaan de mogelijkheid om potentiële tegenvallers op te vangen.

5.1.1 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de middelen en de mogelijkheden waarover de VRZHZ beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit van de VRZHZ bedraagt €633.781 en is in de onderstaande tabel nader toegelicht.

Beschikbare weerstandscapaciteit (in €)	**ultimo 2017**	**ultimo 2018**
Algemene reserve per 31 december	620.678	623.781
Onvoorzien	10.000	10.000
Totale weerstandscapaciteit	**630.678**	**633.781**

Ten opzichte van de jaarstukken 2017 is de weerstandscapaciteit met €3.103 toegenomen. Deze stijging wordt verklaard door de rente.

5.1.2 Risico's

Een risico is een kans op het optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang die niet is voorzien in de begroting. In de onderstaande tabel wordt een geactualiseerd overzicht van de huidige risico's gepresenteerd. Indien risico's zijn afgedekt middels maatregelen zoals het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van (bestemmings)reserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle, zijn ze niet opgenomen in deze paragraaf. Voor de volledige beschrijving van de risico's wordt verwezen naar bijlage "Risico's".

Nr.	Risico	Financiële gevolgen *in €*	Kans (%)	Risicoprofiel	I/S*	Benodigd weerstands-capaciteit *in €*
1.	Langdurige calamiteit	500.000	33%	Hoog (20%)	I	33.000
2.	Garantstelling en risico's leningen oefenterrein	2.670.000	5%	Hoog (20%)	I	26.700
3.	Opkomsttijden/Operationele dekking	2.000.000	5%	Midden (10%)	S	40.000
4.	Uitval middelen en ICT	100.000	25%	Hoog (20%)	I	5.000
5.	Centrale werkplaatsen	275.000	5%	Hoog (20%)	I	2.750
6.	Infrastructurele werkzaamheden	200.000	50%	Hoog (20%)	I	20.000
7.	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren	pm	50%	Midden (10%)	S	pm
	Totaal benodigde weerstandscapaciteit					**127.450**

* *Bij een structureel risico gaan wij conform ons beleid uit van 4 jaar.*

5.1.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Dit is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de (niet afgedekte) risico's die zich kunnen manifesteren. In de vastgestelde nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2012-2015 is hiervoor de ratio weerstandsvermogen opgenomen. Deze is als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€\ 633.781}{€\ 127.450} = 4{,}97$$

Aan deze ratio is de volgende waardering toegekend:

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De VRZHZ streeft naar een voldoende waardering. Hiervan is sprake bij een waardering van 1,0 of hoger. Dit betekent dat de VRZHZ over voldoende weerstandscapaciteit beschikt ten opzicht van de benodigde weerstandscapaciteit.

Met de vaststelling van de regionale kaderbrief (2017/1722 AB 27 september 2017) en de actualisatie van de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement (2018/664 12 april 2018) zijn er nieuwe afspraken voor de afroming dan wel aanvulling van de algemene reserve. Deze afspraken zijn m.i.v. 2019 van kracht en zijn dus nog niet van toepassing op de jaarstukken 2018. Bij voorliggende jaarstukken gelden de oude beleidsregels en wordt gestuurd op een ratio van 1,0 voor het weerstandsvermogen.

5.1.4 Financiële kengetallen

In de volgende tabel is een aantal kengetallen opgenomen die inzichtelijk maken over hoeveel (financiële) ruimte de VRZHZ beschikt om structurele en incidentele lasten op te kunnen vangen.

Kengetallen:	Verloop van de kengetallen		
	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
Netto schuldquote	124%	128%	94%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	121%	125%	92%
Solvabiliteitsratio	12%	5%	15%
Structurele exploitatieruimte	0%	-1%	0%

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Hoe hoger de schuld hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geven een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Door het aflossen van de aangetrokken financieringen, een kasgeldlening en een vooruitbetaling aan gemeenten van 1,7mln is de netto schuldquote gedaald ten opzichte van 2017. In 2018 zijn geen nieuwe langlopende leningen aangegaan.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de VRZHZ in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De solvabiliteit als de verhouding tussen het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen is verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Dit komt door de toename van het eigen vermogen als gevolg van het positieve resultaat in 2018.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele ruimte binnen de exploitatie is . Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. In 2018 zijn er geen structurele baten en lasten en is het gerealiseerde % 0.

5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

5.2.1 Vastgoedbeheer

Het beheer en onderhoud zijn planmatig georganiseerd en gericht op het behoud van het gewenste kwaliteitsniveau waarin de beoogde functie van gebruik ongestoord mogelijk wordt gemaakt. Het onderhoud is uitgewerkt in een 3-jaarlijks te actualiseren Meerjaren Onderhoudsplan (MOP).

Sinds 1 januari 2016 heeft de VRZHZ panden in eigendom, voor het onderhoud van deze panden is een voorziening ingesteld. In deze voorziening wordt jaarlijks een bedrag gestort. Gedurende het jaar worden de uitgaven gemonitord en gevolgd. Eventuele aanpassingen worden gerapporteerd in de financiële en bestuurlijke planning & control cyclus.

5.2.2 Voertuigen, persoonlijke bescherming en uitrusting

Onderhoud en reparatie aan voertuigen, persoonlijke bescherming en uitrusting voert bureau Materieel & Logistiek van de VRZHZ zelfstandig, dan wel onder regie extern uit.
Hiervoor heeft zij, centraal voor vaar- en voertuigen en decentraal voor ademlucht, een aantal werkplaatsen ingericht. Onderhoud is uitgevoerd conform de bestaande beleid- en beheernotitie.

5.3 Financiering

5.3.1 Renteontwikkeling en -resultaat

De rentevergoeding op de rekening-courant met de schatkist is gelijk aan de daggeldrente. In 2018 was dit percentage onder de 0%. Ultimo boekjaar is het rentepercentage -/- 0,356%[1]. De gerealiseerde rentebaten met betrekking tot het schatkistbankieren zijn in 2018 nihil.

Het renteresultaat 2018 is €19.000 (begroot 2018: €3.000; 2017: €556.000). De totale rentelasten op langlopende leningen bedraagt €1.303.000. De rentebaten bestaan uit de toegekende rente aan de kapitaallasten en reserves en de rentevergoeding over de uitstaande geldleningen.

5.3.2 Kasgeldlimiet

Onder kasgeldlimiet wordt verstaan: "een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar". Op grond van artikel 2, lid 1 van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden is de kasgeldlimiet voor de gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 8,2%[2].

De kasgeldlimiet is een instrument om het renterisico op de netto vlottende schuld te beperken. Hiermee wordt voorkomen dat fluctuaties in de korte rente (maximaal 1 jaar) een relatief grote impact op de rentelasten hebben. De kasgeldlimiet is bepaald op een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van de jaarbegroting, zoals deze bij aanvang van het jaar is vastgesteld, met een ministeriële regeling vastgesteld minimumbedrag.

[1] Bron: http//sdw.ecb.europa.eu/quickview.do
[2] Bron: Overheid.nl 21-12-2015

Saldo per ultimo mnd	mnd	x €1.000	mnd	x €1.000	mnd	x €1.000	mnd	x €1.000
1 Vlottende korte schuld	1	4.000	4	4.000	7	0	10	4.000
	2	0	5	0	8	0	11	0
	3	4.000	6	4.099	9	0	12	0
2 Vlottende middelen	1	7.955	4	7.899	7	8.545	10	7.469
	2	574	5	1.780	8	3.085	11	845
	3	1.586	6	2.820	9	1.061	12	1.983
3 Netto vlottende schuld (+) danwel netto vlottende middelen (-)	1	-3.955	4	-3.899	7	-8.545	10	-3.469
	2	-574	5	-1.780	8	-3.085	11	-845
	3	2.414	6	1.279	9	-1.061	12	-1.983
4 Gemiddelde netto vlottende schuld (+) danwel gemiddelde overschot vlottende middelen (-)		-705		-1.467		-4.230		-2.099
5 Kasgeldlimiet		3.948		3.948		3.948		3.948
6a Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4)		4.653		5.414		8.178		6.047
6b Overschrijding van de kasgeldlimiet (4-5)		0		0		0		0
7 Begrotingstotaal		48.141		48.141		48.141		48.141
8 Percentage regeling		8,2%		8,2%		8,2%		8,2%
9 Kasgeldlimiet		3.948		3.948		3.948		3.948

Toelichting

Post 1: het gezamenlijke bedrag van:

1. opgenomen gelden met een oorspronkelijke rente typische looptijd van korter dan 1 jaar,
2. de schuld in rekening-courant,
3. de voor een termijn van korter dan 1 jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden,
4. overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld.

Post 2: het gezamenlijke bedrag van:

1. de contante gelden in kas,
2. de tegoeden in rekening-courant,
3. de overige uitstaande gelden met een rente typische looptijd van korter dan 1 jaar.

Post 7: stand van de begroting per 1 januari van het desbetreffende jaar.

5.3.3 Renterisiconorm

Onder renterisiconorm wordt verstaan: "een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar". Op grond van artikel 2, lid 2 van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Wet fido) is de renterisiconorm voor de gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 20% met een minimum van €2,5 miljoen[3]. Dit houdt in dat in een jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal aan herfinanciering of renteherziening toegestaan is. Het Rijk heeft het maximumpercentage ingesteld om ervoor te zorgen dat de rentelast over de jaren min of meer stabiel blijft.

Er zijn in 2018 geen investeringen gedaan die zijn gefinancierd met langlopende leningen. Daarnaast zijn er geen renteherzieningen geweest. De renterisiconorm is in 2018 niet overschreden. Dit blijkt uit onderstaande tabel.

Bedragen x €1.000	**Begroting**	**Realisatie**
Renteherzieningen	-	-
Aflossingen	2.306	2.306
Renterisico	2.306	2.306
Renterisiconorm komend jaar	9.628	9.613
Ruimte onder renterisiconorm	7.322	7.307
Overschrijding renterisiconorm	-	-
Berekening renterisiconorm		
Begrotingstotaal komend jaar	48.141	48.063
Percentage	20,00%	20,00%
Regeling	9.628	9.613

5.3.4 EMU saldo

In onderstaande tabel is het EMU saldo voor de jaren 2018 tot en met 2020 opgenomen.

X €1.000	**2018**	**2019**	**2020**
EMU saldo	9.370	-4.848	130

5.3.5 Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren is in de loop van 2013 geïntroduceerd. Alle decentrale overheden dienen het overgrote deel van hun overtollige middelen aan te houden in de schatkist. Dit gebeurt op een rekening-courant bij het Agentschap van het ministerie van Financiën. Met overtollige middelen worden de liquide middelen bedoeld die (nog) niet nodig zijn voor het uitvoeren van de publieke taak.
Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75%

[3] Bron: Overheid.nl 21-12-2015

van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan €500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan €500 miljoen is de drempel gelijk aan €3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de €500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan €250.000. De benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle dagen in het kwartaal. Gemiddeld mag een decentrale overheid dan ook maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist hebben gehouden.

Het drempelbedrag van de VRZHZ bedraagt € 361.000 (=0.75% x €48.141.000).

	Kwartaal 1 x €1.000	**Kwartaal 2** x € 1.000	**Kwartaal 3** x € 1.000	**Kwartaal 4** x € 1.000
Gemiddelde saldo overtollige middelen (4)	244	189	230	305
5) Drempelbedrag	361	361	361	361
6a) Ruimte onder drempelbedrag (5-4)	117	172	131	56
6b) Overschrijding van het drempelbedrag (4-5)	-	-	-	-
Berekening drempelbedrag (5= 5a x 5b)				
Begrotingstotaal (5a)	48.141	48.141	48.141	48.141
Percentage regeling (5b)	0,75%	0,75%	0,75%	0,75%

5.3.6 Kredietrisico's

In verband met de beëindiging van de samenwerking met de private partij VRZHZ Participatie BV is door de VRZHZ Participatie B.V. een transitievergoeding betaald waarvoor de VRZHZ een langlopende lening heeft verstrekt voor een bedrag van €1.200.000. Jaarlijks wordt een bedrag van €120.000 afgelost, waarna de resterende hoofdsom ultimo 2018 €840.000 bedraagt. Als gevolg van de fusie is de vordering van rechtswege overgegaan op Spinel Veiligheidscentrum B.V.
Daarnaast is vanwege de toentertijd slechte liquiditeitspositie van Spinel Veiligheidscentrum B.V. door de VRZHZ een lening verstrekt van €650.000 om de investeringen aan de oefenobjecten te kunnen financieren. Jaarlijks wordt een bedrag van €130.000 afgelost, waarna de resterende hoofdsom ultimo 2018 €260.000 bedraagt.
Het totale saldo van de verstrekte leningen bedraagt ultimo 2018 €1.100.000.

Naar verwachting wordt het boekjaar 2018 van Spinel Veiligheidscentrum B.V. positief afgesloten. In 2018 heeft Spinel Veiligheidscentrum B.V. voldaan aan haar betalingsverplichtingen.

Door de aflossingen in 2018 is het totale kredietrisico verminderd ten opzichte van vorig jaar. Daarnaast is de liquiditeitspositie van Spinel Veiligheidscentrum B.V. verbeterd. De verbeterde positie treft u ook aan in de geactualiseerde risico-paragraaf zie hiervoor de bijlage 4.

Kredietrisico *(ultimo 2018)*	**Gegarandeerd/verstrekt bedrag** *(in €)*	**Kredietrisico** *(in €)*
Garanties t.b.v. rechtspersonen	1.570.000	15.700
Verstrekte leningen	1.100.000	11.000
Totaal	**2.670.000**	**26.700**

5.3.7 Rentetoerekening

Het toerekenen van rente aan de taakvelden vindt vanaf 2018 conform de gewijzigde BBV plaats via het taakveld Treasury. Hiertoe worden alle rentelasten en rentebaten in eerste instantie op het taakveld Treasury geboekt. In onderstaand schema is weergegeven hoe de rentetoerekening voor de jaarrekening 2018 heeft plaatsgevonden.

Rentetoerekening	*x €1.000*
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.303
Externe rentebaten over de korte en lange financiering	-19
Saldo rentelasten en rentebaten	1.284
Rentelast projectfinanciering aan taakveld doorberekenen	1.217
Saldo door te rekenen externe rente aan taakvelden	66
Rente eigen vermogen	7
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	74
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-104
Verwacht renteresultaat op taakveld Treasury	-30

Het gehanteerde percentage voor de omslagrente bedraagt 0,5%. Het percentage van de rente over het eigen vermogen mag maximaal het rentepercentage zijn dat door de VR over extern aangetrokken financieringsmiddelen wordt vergoed. Omdat dit percentage hoger is dan het omslagpercentage is ervoor gekozen om te rekenen met het omslagpercentage van 0,5%. Dit betreft de rentetoerekening aan de reserve dekking kapitaallasten. Door het aanhouden van het omslagpercentage ontstaan geen verschillen in de toevoegingen en onttrekkingen van de rentebedragen op deze reserve.

5.3.8 Financieringspositie

Ultimo 2018 is het saldo van de liquide middelen €302.789 (31-12-2017: €199.391). Door het aanhouden van de overtollige middelen in de schatkist wijkt het saldo niet substantieel af van het saldo ultimo 2018.

In het kasstroomoverzicht wordt de mutatie van de liquide middelen onderbouwd.

Kasstroomoverzicht (volgens de indirecte methode)		2018		2017
1. Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		4.398.628		3.046.569
Correcties voor:				
Afschrijvingen (kapitaallasten)	3.786.398		3.865.648	
Afschrijvingen desinvesteringen	-934.144			
Onttrekkingen reserveringen t.g.v. exploitatie	-2.232.202		-794.138	
Toevoegingen reserveringen t.l.v. exploitatie	744.513		477.760	
Toevoegingen reserveringen t.l.v. resultaat vorig jaar	1.207.000		-	
Rente reserveringen	7.421		-	
Voorzieningen	2.098.135		153.963	
Veranderingen in vlottende middelen:				
Vorderingen op openbare lichamen	-144.403		-215.413	
Voorraad	2.985		-8.449	
Onderhanden werk	-110.117		-143.388	
Overige vorderingen en overlopende activa	-2.147.678		236.482	
Crediteuren	360.329		0	
Overige schulden en overlopende passiva	-2.287.161		-1.775.757	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	-1.681.686		1.356.310	
Rekening Courant	-300.000			
Kasstroom uit operationele activiteiten		-1.630.610		3.153.019
2. Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen (materiële vaste activa)	-2.378.718		-2.624.127	
Investeringen (financiële vaste activa)	-		-	
Desinvesteringen (materiële vaste activa)	5.716.560		-	
Desinvesteringen (financiële vaste activa)	-		-	
Aflossingen op leningen u/g	350.000		380.000	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		3.687.842		-2.244.127
3. Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Uitkering gemeenten uit resultaat voorgaand jaar	-1.839.569		-2.653.490	
Uitkering tgv exploitatie uit resultaat voorgaand jaar	-1.207.000		-80.000	
Ontvangsten uit langlopende leningen	-		-	
Ontvangsten uit kasgeldleningen	-1.000.000		1.000.000	
Aflossingen op leningen o/g	-2.305.893		-2.247.153	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-6.352.462		-3.980.643
		103.398		-25.182
Saldo liquide middelen 1 januari	199.391		224.573	
Saldo liquide middelen 31 december	302.789		199.391	
		103.398		-25.182

5.4 Bedrijfsvoering

De paragraaf "Bedrijfsvoering" behoort tot de bij het BBV verplichte paragrafen. De VRZHZ hanteert in haar programmabegroting en programmaverantwoording vier beleidsdoelstellingen. Eén hiervan betreft de beleidsdoelstelling "Investeren in bedrijfsvoering – professionaliteit", welke gewijd is de bedrijfsvoering van de veiligheidsregio. Omwille van de leesbaarheid en om dubbelingen te voorkomen verwijzen wij u voor de inhoudelijke verantwoording over de bedrijfsvoering naar hoofdstuk 4.4.

Ten aanzien van de bedrijfsvoering en bedrijfsvoeringkosten, worden de volgende kentallen gerapporteerd:

Kengetal		**2017**	**2018**
Personeelsleden in dienst	Medewerkers	301	303
	Vrijwilligers	792	814
Instroom	Medewerkers	8	14
	Vrijwilligers	50	58
Uitstroom	Medewerkers	9	12
	Vrijwilligers	49	36
Ziekte	Verzuim	3,84%	4,6%
Personeelskosten	Medewerkers	€ 21.505.798	€ 22.073.007
	Vrijwilligers	€ 3.536.711	€ 3.608.669
Personeel van derden	Kosten	€ 1.028.957	€ 1.529.312
Huisvesting	Kosten	€ 4.565.968	€ 4.785.033
Automatisering	kosten	€ 1.644.353	€ 1.717.909

5.5 Verbonden partijen

In onderstaande tabel is opgenomen in hoeverre de verbonden partij heeft bijgedragen aan het behalen van de doelstellingen van de VR (zoals opgenomen in de begroting).

Verbonden partij	**Spinel Veiligheidscentrum B.V. te Dordrecht**
Aard activiteiten en financiering	De vennootschap is eigenaar en exploitant van het opleidings- en oefenterrein voor brandweer en hulpdiensten, gelegen aan Spinel 100 te Dordrecht. De vennootschap heeft een eigen begroting, jaarrekening en financiële administratie cf. Titel 9 BW2. Huisbankier is BNG Bank. De VRZHZ staat, als enig aandeelhouder, garant voor de financiering bij de BNG Bank. De VRZHZ betaalt bijdrage voor het opleiden, trainen en oefenen van repressief personeel (inkomsten van de vennootschap). De VRZHZ verkoopt zelf 'trainings-arrangementen' en trainingen aan publieke en private partijen, teneinde inkomsten van derden te genereren.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Opleiding, training en oefening van repressief personeel (voornamelijk brandweer) in de regio ZHZ. Een eigen oefenterrein in de regio is van belang om vrijwilliger en beroepskrachten in dichte nabijheid van woonplaats/kazerne te kunnen trainen en oefenen.

Verbonden partij	Spinel Veiligheidscentrum B.V. te Dordrecht	
Bestuurlijke betrokkenheid	1. VRZHZ is 100% aandeelhouder 2. Leden van het Algemeen Bestuur hebben zitting in aandeelhoudersvergadering namens de aandeelhouder (VRZHZ) 3. Drie leden van Dagelijks Bestuur vormen de toezichthouder van de vennootschap (Raad van Commissarissen) 4. Algemeen directeur VRZHZ is directeur-bestuurder van de vennootschap	
Relevante ontwikkelingen/ risico's	1. De VRZHZ staat (sinds 2005) garant voor de totale lening bij de BNG Bank. De vennootschap heeft in overleg met de RvC en de VRZHZ herstelmaatregelen genomen. De liquiditeit zal op langere termijn aantrekken. Met de onderliggende businesscase is er geen direct risico op een claim van de BNG Bank op de borg. 2. Per 31/12/2015 is de samenwerkingsovereenkomst (PPS) verlopen t.b.v. de exploitatie over de periode 2005-2015. Een andere B.V. van de VRZHZ was hierin commandite. Voor de beëindiging van de samenwerking is een overeenkomst gesloten. Dit heeft geleid tot de betaling van een transitievergoeding van €1,2 mln. Voor betaling van deze vergoeding heeft de B.V. vreemd vermogen aangetrokken bij de VRZHZ. Deze verplichting is overgenomen in de businesscase van Spinel Veiligheids-centrum B.V.	
Financiële kengetallen *	Jaarresultaat 2018	€ 470.965
	Eigen vermogen per 01-01-2018	€ 456.545
	Eigen vermogen per 31-12-2018	€ 927.510
	Vreemd vermogen per 01-01-2018	€ 4.955.278
	Vreemd vermogen per 31-12-2018	€ 4.083.725
	Solvabiliteit per 01-01-2018 (eigen vermogen / totaal vermogen)	8,74%
	Solvabiliteit per 31-01-2018 (eigen vermogen / totaal vermogen)	18,80%
	Toelichting mutatie solvabiliteit 2018: Als gevolg van de toename van het eigen vermogen en verlaging van het vreemde vermogen, door verdere aflossing van de aangegane leningen, is de solvabiliteit verbeterd.	

** Ten tijde van opstelling zijn deze cijfers nog in concept.*

5.6 Doorontwikkeling en Innovatie

De VRZHZ wil in haar P&C-producten naast de reguliere activiteiten ook specifiek rapporteren over haar activiteiten op het gebied van doorontwikkeling en innovatie. Om deze reden is in de bestuursrapportages van 2018 een apart hoofdstuk hierover opgenomen. Dit hoofdstuk is nieuw ten opzichte van de begroting 2018. Hieronder treft u een opsomming van doorontwikkelingen en innovatieve maatregelen die plaats hebben gevonden in 2018:

- Met de ontwikkeling van de Risico Analyse Monitor (RAM) kan de brandweerorganisatie interactief met de klant of gebruiker de brandveiligheid van een locatie in beeld brengen. Het voordeel is dat vanuit brandpreventie een directe verbinding gemaakt wordt met preparatie (de voorbereiding) en repressie (de daadwerkelijke incidentbestrijding). Dit is een grote stap vanuit een theoretische, regelgerichte aanpak naar praktijkgerichte, risicogerichte aanpak.
- De doorontwikkeling van bevolkingszorg en de in deze regio gekozen vorm van de regionale

crisisorganisatie, is een unieke inrichting die zich uit in een efficiëntere en effectievere crisisorganisatie voor bevolkingszorg.

- De invoering van het nieuwe dekkingsplan, waarin geopteerd is voor een variabele voertuigbezetting, betekent een doorontwikkeling op vele vlakken, zoals die van de postbezetting en paraatheid. Deze doorontwikkeling leidt tot een effectievere brandweerzorg.
- Met de lancering van het crisiscommunicatieplatform www.zhzveilig.nl zijn de VRZHZ en de VRR de eerste veiligheidsregio's in Nederland die een gezamenlijk crisiscommunicatie-kanaal hebben. De serviceverlening van de Veiligheidsregio bij een incident, ramp of crisis is hiermee regio-overstijgend en brengt technische voordelen met zich mee.
- Op het vlak van waterveiligheid zijn de resultaten uit de impactanalyses van hoogwater en de introductie van het verticaal evacueren innovatief. Horizontaal evacueren is in deze regio niet altijd de meest effectieve evacuatie en dergelijke maatregelen zijn vernieuwend in het land.
- De VRZHZ heeft in 2018 een crisisbeheersingsapp gelanceerd. Deze app leidt tot actuele distributie en beschikbaarheid van plannen en overzichten voor de crisisorganisaties.
- Ook is er in 2018 over de volledige breedte van oefenen en opleiden geëxperimenteerd met leervormen ten behoeve van het behalen van een hoger leerrendement. Zo maakt de VRZHZ op het vlak van multidisciplinaire vakbekwaamheid gebruik van vernieuwende werkvormen als de elektronische leeromgeving (ELO), Virtual Reality en Crew Resource Management. Deze laatste is een onderwijstechniek uit de luchtvaartbranche.
- Op het vlak van de incidentbestrijding zijn in 2018 verder vernieuwende maatregelen doorgevoerd, zoals het plaatsen van camera's op redvoertuigen en schuimblusvoertuigen. Hiermee kan tijdens een inzet, ook op afstand, een beter beeld gevormd worden van het incident. De dag en nacht te maken 360 graden-opnamen worden bovendien later nog gebruikt voor evaluatie-doeleinden.
- De slangenbundels: Uit onderzoeken van het IFV blijkt dat de huidige branden anders zijn dan vroeger, onder meer door het gebruik van andere stoffen en materialen. De VRZHZ zet zogenaamde slangenbundels in om beter voorbereid te zijn op deze nieuwe typen branden. Hiermee is de Veiligheidsregio in staat sneller en veiliger te blussen en wordt nevenschade verder beperkt. In navolging hiervan is het vakbekwaamheidsprogramma aangepast.
- Bij het ontwerp en de bouw van de nieuwe kazerne in Klaaswaal is rekening gehouden met duurzaamheidsaspecten op het vlak van energie en de omgeving.
- Tenslotte zijn bij de aanbesteding van de tankautospuiten een aantal innovaties meegenomen in het bestek. Hierbij is onder meer geput uit de aanbevelingen van de organisatie-brede innovatiegroep KEI. Zo zijn bijvoorbeeld de volgende innovaties hieruit meegenomen:
    - Het blussysteem is vervangen door effectievere blussystemen. Hierdoor is de VRZHZ in staat sneller de incidenten te bestrijden op het plaats incident.
    - De stroomvoorziening van het redgereedschap is veranderd ten behoeve van veiligere en gezondere incidentbestrijding.
    - De introductie van zogenaamde hydroshields: De VRZHZ maakt bij branden nu ook gebruik van hydroshields, een waterscherm ter bescherming van objecten en materiaal.
    - Bij de aanbesteding in 2018 is gelet op de milieuvriendelijkheid van de nieuwe voertuigen. Ook is gelet op de bouw en recyclebaarheid van de voertuigen. Daarmee besteedt de VRZHZ ook op vlak van haar materieel aandacht aan het duurzaamheidsaspect.

B Jaarrekening

6 Overzicht van baten en lasten

6.1 Gerealiseerde baten en lasten

De VRZHZ kent één programma Veiligheid. Binnen het programma worden organisatie-eenheden onderkend. Hieronder zijn achtereenvolgens het resultaat op concernniveau, het resultaat per organisatie-eenheid en het resultaat op kostensoorten opgenomen. Het laatst genoemde overzicht is voorzien van een toelichting op de incidentele en structurele resultaten.

Productgroep	Realisatie 2017			Primaire begroting 2018			Begroting 2018 na wijziging (BURAP-II)			Realisatie 2018		
Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
saldo van baten	46.944	-49.674	-2.730	48.141	-48.141	-	48.102	-48.050	52	54.561	-57.472	-2.911
Mutaties reserves	478	-794	-316	-	-	-	4	-486	-482	745	-2.232	-1.487
Gerealiseerd resultaat	**47.421**	**-50.468**	**-3.046**	**48.141**	**-48.141**	**-**	**48.106**	**-48.536**	**-430**	**55.306**	**-59.704**	**-4.398**

Analyse van het resultaat 2018

Bedragen x €1.000	Realisatie 2017	Primaire begroting 2018	Bijgestelde primaire begroting 2018	Begroting na wijzigingen 2018	Realisatie 2018	Afwijking resultaat	I
Lasten							
1.1 - Salarissen en sociale lasten	24.288	25.858	25.859	26.346	24.935	1.411	1.411
2.1 - Belastingen	281	236	236	234	253	-19	-19
3.2 - Duurzame goederen	4	-	3	3	14	-11	-11
3.5.1 - Ingeleend personeel	1.029	605	605	535	1.529	-994	-994
3.8 - Overige goederen en diensten	13.432	14.134	13.293	13.175	14.286	-1.111	-1.111
5.1 - Rente	1.366	1.304	1.304	1.304	1.303	1	1
7.2 - Mutaties voorzieningen	756	831	831	765	2.344	-1.579	-1.579
7.3 - Afschrijvingen	3.866	4.730	4.730	3.511	3.786	-275	-275
7.4 - Toegerekende reële en bespaarde rente	1.922	1.311	1.311	2.230	1.329	901	901
7.5 - Overige verrekeningen	-	-	-84	-	4.782	-4.782	-4.782
Subtotaal lasten	**46.944**	**49.009**	**48.088**	**48.103**	**54.561**	**-6.458**	**-6.458**
Baten							
3.5.2 - Uitgeleend personeel	-565	-401	-401	-339	-694	355	355
3.8 - Overige goederen en diensten	-2.334	-1.782	-1.783	-1.714	-9.714	8.000	8.000
4.3.1 - Bijdragen Rijk	-6.511	-5.550	-5.550	-5.693	-7.277	1.584	1.584
4.3.2 - Bijdragen gemeenten	-38.324	-39.463	-39.463	-38.993	-38.446	-547	-547
5.1 - Rente	-18	-	-	-	-19	19	19
7.4 - Toegerekende reële en bespaarde rente	-1.922	-1.311	-1.311	-1.311	-1.322	11	11
Subtotaal baten	**-49.674**	**-48.507**	**-48.508**	**-48.050**	**-57.472**	**9.422**	**9.422**
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-2.730**	**502**	**-420**	**53**	**-2.911**	**2.964**	**2.964**
7.1 - Toevoegingen aan reserves	478	54	54	4	745	-741	-741
7.1 - Onttrekkingen aan reserves	-794	-134	-134	-486	-2.232	1.746	1.746
Gerealiseerd resultaat	**-3.046**	**422**	**-500**	**-430**	**-4.398**	**3.969**	**3.969**

In het bedrag van €4.398.000 is de uitbetaling reserve egalisatie kapitaallasten van €1.700.000 begrepen.

Aan de hand van voorgaande tabel worden de resultaten boven de €50.000 toegelicht.

6.1.1 Lasten *(allen incidenteel)*

Salarissen en sociale lasten voordeel €1.411.000
In 2018 is een aantal vacatures niet ingevuld. Enerzijds omdat deze op dat moment niet beschikbaar waren op de arbeidsmarkt. Anderzijds vanwege terughoudendheid voor vaste invulling vanwege consequenties van de herstructurering per 01-09-2019 en uittreding van de gemeenten Leerdam en Zederik. Voor de uitvoering van de taken is personeel ingeleend. Zie hiervoor de samenhang met het nadeel op 3.5.1 Ingeleend personeel.

De salariskosten voor projecten konden een op een doorbelast worden; €376.200 (zie baten 3.8) en de werkelijke kosten voor FLO waren €600.000 lager dan begroot. Dit heeft als gevolg dat ook de bijdrage voor de FLO kosten €600.000 lager zijn dan begroot (zie baten 4.3.2).

Ingeleend personeel nadeel €994.000
In 2018 is een aantal vacatures niet ingevuld. Voor de uitvoering van de taken is personeel ingeleend. Zie hiervoor de samenhang met het voordeel op 1.1 Salarissen en sociale lasten.
Van het totale bedrag is €235.000 besteed aan inhuur voor diverse projecten. (zie baten 3.8).

Overige goederen en diensten nadeel €1.111.000
De kosten voor Omgevingsveiligheid (€515.000) worden gedekt uit de baten bij post 4.3.1. De kosten voor Evenementenveiligheid (€60.000) en diverse projecten (€536.000) vinden dekking bij de baten bij post 3.8.

Als gevolg van latere opstart van opleidingen en minder uitgaven voor rijbewijzen werd een resultaat van €246.000 voordeel gerealiseerd. De kosten voor samenvoeging van de meldkamer met Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond waren €95.000 lager dan begroot. Als gevolg van extra bijdragen van het Rijk is er een extra voordeel van €261.000.

De wijziging van verantwoorden (BBV) van kosten voor onderhoud gebouwen resulteerde in extra exploitatiekosten (€470.000).

Afschrijvingen nadeel €275.000 en Toegerekende reële en bespaarde rente voordeel €901.000. Per saldo voordeel €626.000
De werkelijke kapitaallasten (rente en afschrijving) 2018 zijn lager dan begroot en dit resulteert in een dotatie aan de egalisatiereserve kapitaallasten €600.000. (zie 7.1.6) Het resterende voordeel is een gevolg van lagere kapitaallasten voor huisvesting.

Overige verrekeningen nadeel €4.705.000
Dit saldo is inclusief de desinvesteringen als gevolg van de verkoop van kazernes (€4.253.000) en voertuigen (€476.000) aan de Veiligheidsregio Utrecht vanwege het uittreden van de gemeenten Leerdam en Zederik. Zie ook de baten 3.8.

6.1.2 Baten *(allen incidenteel)*

Uitgeleend personeel voordeel €355.000

Een aantal niet voorziene detacheringen resulteert in een extra voordeel op uitgeleend personeel.

Overige goederen en diensten voordeel €8.000.000

Dit voordeel is inclusief de verkoop van kazernes (€4.253.000) en voertuigen (€285.000) aan de Veiligheidsregio Utrecht vanwege het uittreden van de gemeenten Leerdam en Zederik. Het vrijvallen van de balanspost 25kV middelen bedroeg €2.453.700. Hiervan is €1.203.700 ingezet voor het vormen van de voorziening Frictiekosten nieuwe organisatie. De niet begrote bijdragen voor projecten was €811.000. Zie ook punt 3.8 bij lasten. De verkoop van voertuigen leverde een voordeel op van €191.000. De overige €197.000 zijn diverse kleine voor- en nadelen.

Inkomensoverdrachten - Rijk voordeel €1.584.000

Dit betreft de bijdrage van het Rijk voor de projecten 25kV (€447.000) en Impuls omgevingsveiligheid (€641.000) welke niet begroot waren. De lasten van deze projecten zijn verantwoord bij 3.8 Overige goederen en diensten. Verder is er een eenmalige bijdrage uitwerkingskader meldkamer ontvangen (€500.000).

Inkomensoverdrachten – gemeenten nadeel €547.000

Dit nadeel is het gevolg van de maatwerkafrekening met de gemeenten, de gemeenten hoefden minder bij te dragen dan geraamd. De uitgaven voor FLO zijn lager (zie ook 1.1) en de huisvestingskosten zijn lager (zie ook 3.4), ook deze zijn direct met de gemeenten afgerekend. Tegenover deze lagere bijdragen staan dus lagere uitgaven.

6.2 Aanwending post onvoorzien

In de begroting is 2018 is rekening gehouden met een post onvoorzien van €10.000. Deze post is in 2018 niet aangewend.

6.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De baten en lasten op de algemene dekkingsmiddelen kunnen als volgt worden weergegeven.

	Realisatie 2017	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie 2018
Lasten				
Rentelasten	1.366.139	1.303.647	1.303.647	1.302.580
Aankopen niet duurzame goederen en diensten		10.000	314.155	53.627
Toevoegingen aan reserves	477.760	54.102	87.434	744.513
Toevoegingen aan voorzieningen				859.818
Kapitaallasten	40.879	-2.273.342	3.885.270	3.289.634
Overige verrekeningen van kostenplaatsen		938.388	76.621	4.782.416
Totaal lasten	*1.884.778*	*32.795*	*5.667.127*	*11.032.588*
Baten				
BDUR	5.610.224	5.550.000	5.692.899	6.188.040
Overige inkomsten Rijk				447.512
Gemeentelijke bijdragen	5.802.653	5.992.960	32.630.876	32.636.160
Rente	1.939.928	1.310.952	1.311.168	1.340.424
Onttrekking reserves	794.138	134.286	485.648	2.232.202
Overige goederen en diensten			60.000	5.451.678
Overige verrekeningen van kostenplaatsen		422.000	-430.000	
Totaal baten	*14.146.943*	*13.410.198*	*39.750.591*	*48.296.016*
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**-12.262.165**	**-13.377.403**	**-34.083.464**	**-37.263.428**

Toevoegingen en onttrekkingen reserves
Voor de toelichting op de mutaties in de reserves wordt verwezen naar paragraaf 7.2.3.

Brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR)
Voor een specificatie van de ontvangen BDUR in 2018 wordt verwezen naar hoofdstuk 8.

Gemeentelijke bijdragen
In de volgende tabel zijn in de kolom gemeentelijke bijdragen de bijdragen opgenomen die aansluiten in het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Voor de volledigheid zijn in de tabel ook de bijdragen opgenomen welke zijn verantwoord binnen de overige productgroepen.

Gemeente	gemeentelijke bijdrage	maatwerk	huisvesting	totaal
Alblasserdam	1.130.548	4.752	237.645	1.372.945
Dordrecht	9.006.272	1.011.025	1.754.667	11.771.964
Hendrik-Ido-Ambacht	1.432.632	8.571	129.888	1.571.091
Papendrecht	1.455.539	7.744	109.916	1.573.199
Sliedrecht	1.249.788	15.443	115.057	1.380.288
Zwijndrecht	2.709.820	10.740	334.195	3.054.755
Drechtsteden	**16.984.599**	**1.058.275**	**2.681.368**	**20.724.242**
Giessenlanden	1.119.236	4.924	138.132	1.262.292
Gorinchem	2.207.612	11.964	438.634	2.658.210
Hardinxveld-Giessendam	1.444.771	6.020	93.533	1.544.324
Leerdam	1.551.600	7.020	225.947	1.784.567
Molenwaard	2.078.160	9.884	243.175	2.331.219
Zederik	1.160.364	4.632	133.373	1.298.369
Alblasserwaard & Vijfheerenlanden	**9.561.743**	**44.444**	**1.272.794**	**10.878.981**
Binnenmaas	2.360.284	24.033	178.477	2.562.794
Cromstrijen	808.607	5.684	66.569	880.860
Korendijk	1.149.672	4.776	162.867	1.317.315
Oud-Beijerland	1.242.908	14.612	249.814	1.507.334
Strijen	528.347	3.872	42.393	574.612
Hoeksche Waard	**6.089.818**	**52.977**	**700.120**	**6.842.915**
TOTAAL	**32.636.160**	**1.155.696**	**4.654.282**	**38.446.138**

6.4 Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de incidentele baten en lasten weergegeven. Deze tabel is een afgeleide van de tabel Analyse van het resultaat. De dotaties en onttrekkingen aan reserves zijn structureel.

	Realisatie 2017			Primaire begroting 2018			Begroting 2018 na wijziging (BURAP-II)			Realisatie 2018		
Bedragen x €1.000	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal	-	-	-	-	-	-	569	164	733	-6.458	9.422	2.964

6.5 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In hoofdstuk 7.2.3 is een overzicht opgenomen van het verloop van de reserves. De onttrekking uit de reserve dekking kapitaallasten wordt aangemerkt als een structureel dekkingsmiddel aangezien de onttrekking aan deze reserve gelijk is aan de afschrijvingstermijn van de daarbij behorende investering.

6.6 WNT-verantwoording 2018 VRZHZ

Conform de Wet Normering Topinkomens is in onderstaand overzicht de bezoldiging opgenomen van het eerste leidinggevende niveau dat wordt aangemerkt als topfunctionaris. Binnen de VRZHZ zijn geen andere functionarissen in dienst die een hogere bezoldiging genieten dan het in de WNT genoemde maximum voor 2018.

Bedragen x € 1	**C.H.W.M. Post**
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01/31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	122.916
Beloningen betaalbaar op termijn	18.203
Subtotaal	*141.119*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	**141.119**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2017	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01/31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	123.994
Beloningen betaalbaar op termijn	16.994
Subtotaal	*140.988*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000
Totale bezoldiging	140.988

In onderstaand overzicht zijn de toezichthouders opgenomen. De toezichthoudende taak hebben zij onbezoldigd uitgeoefend.

Naam	Functie	Periode
Dhr. J.G.A. Paans	Burgemeester gemeente Alblasserdam	
Dhr. A.J. Borgdorff	Burgemeester gemeente Binnenmaas	
Dhr. J.J. Luteijn	Burgemeester gemeente Cromstrijen	
Dhr. A.W. Kolff	Burgemeester gemeente Dordrecht	
Mw. E. Boot	Burgemeester gemeente Giessenlanden	
Dhr. W. ten Kate	Waarnemend burgemeester gemeente Giessenlanden	Tot 01-05
Mw. R.E.C. Reyaan-Jansen	Waarnemend burgemeester gemeente Giessenlanden	Vanaf 07-05
Mw. R.W.J. Melissant-Briene	Burgemeester gemeente Gorinchem	
Dhr. D. Heijkoop	Burgemeester gemeente Hardinxveld-Giessendam	
Dhr. J. Heijkoop	Burgemeester gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	
Dhr. S. Stoop	Waarnemend burgemeester gemeente Korendijk	
Dhr. T. Bruinsma	Waarnemend burgemeester gemeente Leerdam	
Dhr. D.R. van der Borg	Burgemeester gemeente Molenwaard	
Mw. J. Hermans-Vloedbeld	Waarnemend burgemeester gemeente Oud-Beijerland	
Dhr. A.J. Moerkerke	Burgemeester gemeente Papendrecht	
Dhr. A.P.J. van Hemmen	Burgemeester gemeente Sliedrecht	
Dhr. J.B. Waaijer	Waarnemend burgemeester gemeente Strijen	
Dhr. A.F. Bonthuis	Waarnemend burgemeester gemeente Zederik	
Dhr. D.J. Schrijer	Burgemeester gemeente Zwijndrecht	

6.7 Rechtmatigheid

Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

7 Balans

Activa	31-dec-18		31-dec-17	
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Investeringen met een economisch nut	*62.058.971*		*68.249.067*	
		62.058.971		68.249.067
Financiële vaste activa				
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	*18.000*		*18.000*	
Leningen aan deelnemingen	*1.100.000*		*1.450.000*	
		1.118.000		1.468.000
Totaal vaste activa		**63.176.971**		**69.717.067**
Vlottende activa				
Voorraden				
Gereed product en handelsgoederen	*36.928*		*39.913*	
		36.928		39.913
Subtotaal uitzettingen rente typische looptijd < 1 jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	*641.349*		*496.946*	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	*1.680.667*		*-1.019*	
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	*300.000*			
Overige vorderingen	*263.172*		*424.434*	
		2.885.188		920.361
Liquide middelen		302.789		199.391
Overlopende activa		2.591.813		282.873
Totaal vlottende activa		**5.816.718**		**1.442.538**
TOTAAL GENERAAL ACTIVA		**68.993.689**		**71.159.605**

Passiva	31-dec-18		31-dec-17	
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	*623.781*		*620.678*	
Bestemmingsreserves	*3.341.161*		*3.617.532*	
Resultaat voor bestemming	*4.398.628*		*3.046.569*	
		8.363.570		7.284.779
Voorzieningen		3.175.995		1.077.860
Vaste schulden				
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	*45.989.496*		*48.239.205*	
Openbare lichamen	*2.713.365*		*2.769.550*	
		48.702.861		51.008.755
Totaal vaste passiva		**60.242.426**		**59.371.395**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < dan 1 jaar				
Kasgeldleningen	-		*1.000.000*	
Overige schulden	*3.852.044*		*3.480.714*	
		3.852.044		4.480.714
Overlopende passiva		4.899.219		7.307.497
Totaal vlottende passiva		**8.751.264**		**11.788.211**
TOTAAL GENERAAL PASSIVA		**68.993.689**		**71.159.605**

7.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

7.1.1 Activa

7.1.1.1 Materiële vaste activa

De VRZHZ beschikt uitsluitend over materiële vaste activa met een economisch nut. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

De overgenomen kazernes in 2013 zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs zijnde de boekwaarde waartegen de kazernes zijn overgedragen van de gemeenten naar de VRZHZ.

Slijtende investeringen worden vanaf het jaar na ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. In september 2014 heeft het AB besloten dat de kazernes behoren tot materieel vast actief met een maatschappelijke bestemming, wat betekent dat de verkrijgingsprijs minus afschrijving de balanswaardering is en dat er niet afgeschreven wordt bij waardevermindering. Hier is alleen sprake van bij verkoop als blijkt dat de marktwaarde op dat moment kleiner is dan de boekwaarde.

Er wordt in het jaar nadat het activum in gebruik is genomen afgeschreven op het actief. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de nota Waarderen en afschrijven.

7.1.1.2 Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden.

De overige financiële vaste activa is gewaardeerd tegen nominale waarde.

7.1.1.3 Voorraden en onderhanden werk

Gereed product en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of tegen lagere marktwaarde. De als "onderhanden werken" opgenomen producten zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals het aantal bestede uren tegen integrale kostprijs).

7.1.1.4 Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

7.1.2 Passiva

7.1.2.1 Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

7.2 Toelichting op de balans per 31 december 2018

7.2.1 Vaste activa

7.2.1.1 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen activa met een economisch nut. Het verloop van de boekwaarden van de materiële vaste activa is als volgt.

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2018	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	6.278.653	13.984	-450.889		5.841.749
Bedrijfsgebouwen	37.612.925		-3.784.209	-703.292	33.125.424
Vervoermiddelen	16.583.973	968.051	-547.318	-1.801.683	15.203.023
Machines, appraten en installaties	2.889.427	328.295		-440.350	2.777.372
Overige materiële vaste activa	4.884.088	1.068.392		-841.076	5.111.404
Totaal	**68.249.066**	**2.378.722**	**-4.782.416**	**-3.786.401**	**62.058.971**

7.2.1.2 Kredieten

In de bijlage is de staat van de kredieten opgenomen. De kredieten waarvan beargumenteerd wordt voorgesteld deze mee te nemen naar 2019 zijn:

Omschrijving	AB-besluit	Restant krediet	Over te brengen krediet	Reden niet afsluiten
		x € 1.000	*x € 1.000*	
Bedrijfsvoering		**91**	**91**	
Uitbreiding server capaciteit	2018-1888	65	65	Rust een verplichting op
Bureaustoelen	2018-1888	26	26	Aanbesteding is vertraagd, realisatie begin 2019
VRC		**63**	**56**	
DA 18-871	2018-1888	25	25	Aanbesteding is vertraagd, realisatie begin 2019
DA 18-195 IM	2018-1888	30	30	Aanbesteding is vertraagd, realisatie begin 2019
VW Polo GP VR (vervanging 18-870 60-XX-FF)	2018-1888	8	1	Restant nodig voor belettering van het voertuig
Brandweer		**499**	**428**	
Piketvoertuig commando 2017	2016-997	121	50	Rust een verplichting op. Benodigd budget in 2019 naar beneden bijgesteld
Dienstauto 2x vw up 2018-2019	2018-1888	30	30	Aanbesteding is vertraagd, realisatie begin 2019
Dienstauto (bevelvoerder logistiek) 2018	2018-1888	27	27	Aanbesteding is vertraagd, realisatie begin 2019
Dienstauto (BVD) 2018-2019	2018-1888	46	46	Aanbesteding is vertraagd, realisatie begin 2019
Midlife update redvoertuig 2018-2019	2018-1888	-31	-31	De kosten vielen in 2018 31k hoger uit. Het budget voor 2019 wordt bijgesteld
Midlife update/revisie tankautospuit 2018-2019	2018-1888	158	158	Aanbesteding is vertraagd, realisatie begin 2019
VC 18-6192 verbinding commando voertuig 2018	2018-1888	31	31	Restant krediet is nodig om het voertuig inzetgereed te maken
Ritregistratiesysteem 2017	2017-990	32	32	Budget in 2019 nodig voor aanpassen kaartlezers en inbouw in nieuwe voertuigen
Storm-wateroverlast sets posten (36+7) 2018	2018-1888	86	86	Rust een verplichting op
Totaal		**653**	**575**	

7.2.1.3 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2018 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2018	Investeringen	Des-investeringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2018
Kapitaalverstrekkingen aan					
Deelnemingen	18.000	-	-	-	18.000
Leningen aan					
Deelnemingen	1.450.000	-	-	350.000	1.1000.000
Totaal	**1.468.000**	**-**	**-**	**350.000**	**1.118.000**

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

In de Algemene Vergadering van 15 december 2016 hebben de aandeelhouders van Spinel Veiligheidscentrum B.V. en Zuid-Holland Zuid Participatie B.V. besloten tot fusie. Als gevolg van dit besluit, waarvan het Algemeen Bestuur van VRZHZ op 15 december 2016 kennis heeft genomen, zijn de aandelen van Zuid-Holland Zuid Participatie B.V. vervallen en zijn de vermogensbestanddelen met ingang van 1 januari 2016 in Spinel Veiligheidscentrum B.V. verantwoord.

Leningen aan deelnemingen

In het Dagelijks Bestuur van 11 juni 2014 is besloten een lening te verstrekken aan Spinel Veiligheidscentrum B.V. voor een bedrag van €100.000. Over de hoofdsom of de restant hoofdsom is geen rente verschuldigd.

In het Algemeen Bestuur van 25 november 2015 is besloten een lening te verstrekken aan de Zuid-Holland Zuid Participatie B.V. voor een bedrag van €1.200.000. Door de fusie per 1 januari 2016 is de restant hoofdsom overgegaan naar Spinel Veiligheidscentrum B.V. De resterende looptijd van de lening is 9 jaar. De jaarlijkse aflossing bedraagt €120.000 welke voor het eerst op 31 december 2016 heeft plaatsgevonden. Over de uitstaande hoofdsom wordt een rente ontvangen van 1,05% per jaar.

Op 19 maart 2015 is in het Dagelijks Bestuur besloten een lening te verstrekken aan Spinel Veiligheidscentrum B.V. voor een bedrag van €650.000. De looptijd van de lening is 5 jaar. De jaarlijkse aflossing bedraagt €130.000. Over de uitstaande hoofdsom wordt een rente ontvangen van 0,60% per jaar.

7.2.2 Vlottende activa

7.2.2.1 Voorraden

De kledingvoorraden kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	31-12-2018	31-12-2017
Gereed product/handelsgoederen	36.928	39.913
Totaal	**36.928**	**39.913**

7.2.2.2 Uitzettingen korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden.

Omschrijving	31-12-2018	Voorziening oninbaar	31 -12- 2018 na voorziening	31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen	641.349	-	641.349	496.946
Overige vorderingen	263.172	-	263.172	424.434
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.680.667	-	1.680.667	-1.019
Rekening courantverhouding	300.000	-	-	-
Totaal	**2.885.187**	**-**	**2.585.187**	**920.361**

7.2.2.3 Liquide middelen

Binnen de post liquide middelen kan het volgende onderscheid worden gemaakt.

Omschrijving	31-12-2018	31-12-2017
Kassaldi	1.468	1.404
Banksaldi	301.321	197.987
Totaal	**302.789**	**199.391**

7.2.2.4 Overlopende activa

Binnen de post overlopende activa kan het volgende onderscheid worden gemaakt.

Omschrijving	31-12-2018	31-12-2017
Vooruitbetaalde bedragen	2.085.070	248.094
Nog te ontvangen bedragen	506.744	34.779
Totalen	**2.591.813**	**282.873**

Het bedrag van €2.085.070 is inclusief de vooruitbetaalde afroming van de reserve egalisatie kapitaallasten aan de gemeenten; €1.700.000.
Het nog te ontvangen bedrag bestaat onder andere uit nog te ontvangen projectkosten Vijfheerenlanden; €372.200.

7.2.3 Vaste passiva

7.2.3.1 Eigen vermogen

7.2.3.2 Reserves

Het verloop van de reserves is in onderstaand overzicht weergegeven.

Omschrijving	1-1-2018	Rente	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2018
Algemene reserves					
Algemene reserve VRZHZ	620.678	3.103	-	-	623.781
Totaal algemene reserves	*620.678*	*3.103*	-	-	*623.781*
Bestemmingsreserves					
Dekking kapitaallasten	863.632	4.318	145.557	-139.224	874.283
Reserve egalisatie kosten opleiden	167.176	-	-	-	167.176
Reserve egalisatie kapitaallasten	2.240.299	-	598.956	-1.700.000	1.139.255
Reserve Schoner werken	216.498	-	-	-145.557	70.941
Samenvoeging meldkamers	129.927	-	-	-129.927	-
Veranderende Omgeving	-	-	607.000	-77.447	529.553
Informatie gestuurd werken	-	-	600.000	-40.048	559.952
Totaal bestemmingsreserves	*3.617.532*	*4.318*	*1.951.513*	*-2.232.203*	*3.341.161*
Totaal reserves	**4.238.210**	**7.422**	**1.951.513**	**-2.232.203**	**3.964.942**
Resultaat voor bestemming	3.046.569		4.398.628	-3.046.569	4.398.628
Totaal generaal	**7.284.779**	**7.422**	**6.350.141**	**-5.278.772**	**8.363.570**

7.2.3.3 Bestemming resultaat 2017

Van het resultaat van 2017 ad €3.047.000 is een bedrag van €1.207.000 ingezet voor het vormen van 2 nieuwe bestemmingsreserves; €607.000 Veranderende omgeving en €600.000 Informatie-gestuurd werken. Een bedrag van €1.840.000 is uitgekeerd aan de gemeenten. (cf. besluit 2018/1227)

7.2.3.4 Algemene reserve

Deze algemene reserve is bestemd voor de egalisatie van incidentele, niet voorziene, tegenvallers binnen de VRZHZ als concern.

7.2.3.5 Bestemmingsreserves

Reserve dekking kapitaallasten

Investeringen die geheel of gedeeltelijk worden gefinancierd met reserves worden bruto geactiveerd. Het bedrag dat wordt gefinancierd uit een algemene of andere reserve of een subsidie, wordt in deze specifieke bestemmingsreserve geboekt. In 2018 is de onttrekking van de bij de investering horende kapitaallasten verwerkt. Daarnaast is een toevoeging gedaan omdat vanuit de reserve schoner werken investeringen gedaan zijn.

Reserve egalisatiekosten opleiden
Begin 2017 is een visiedocument operationele trainingen opgesteld. Vanuit deze visie komen de volgende speerpunten naar voren; het gelijktijdig slim en integraal beoefenen van meerdere hoofdfuncties en het aanbrengen van een betere spreiding van oefenbelasting over de jaren. Concreet houdt dit voor operationeel leidinggevenden in dat afgestapt is van de vierjaarlijkse week operationele trainingen en doorontwikkeld is naar jaarlijkse kortere operationele trainingen. Het saldo wordt doorgeschoven naar boekjaar 2019 en besteed aan een training situationeel commandovoering en een training regionale schuimblussing. Voor het boekjaar 2018 is er geen sprake van een onttrekking.

Reserve egalisatie kapitaallasten
Door het instellen van deze reserve wordt inzicht verkregen in de methodiek van gemiddelde kapitaallasten en de werkelijke jaarlijkse kapitaallasten. De verschillen hiertussen worden door middel van deze egalisatiereserve gecorrigeerd zodat in de exploitatie de jaarlijkse kapitaallasten overeenkomen met de gemiddelde kapitaallasten. Na herijking van de hoogte van de benodigde reserve is in het AB juni 2018 besloten dat de gemeenten een bedrag van €1.700.000 terug ontvangen. De onttrekking is gedurende het jaar gerealiseerd. Op basis van het verschil tussen budget en werkelijke kapitaallasten heeft een dotatie aan de reserve plaatsgevonden van €598.956.

Reserve schoner werken
In 2018 is geïnvesteerd in een slangenwasmachine en in brandpakken. Voor de dekking van de kapitaallasten van deze activa is een bedrag van €145.557 overgeheveld van de reserve schoner werken naar de reserve dekking kapitaallasten. Ultimo 2018 resteert een bedrag van €70.941 in de reserve schoner werken. Dit bedrag wordt ultimo 2019 onttrokken, waarna de reserve is uitgeput.

Reserve Samenvoeging meldkamers
Deze reserve is gevormd voor het samenvoegen van de meldkamers in de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO). De samenvoeging is gerealiseerd in 2018 en daarvoor is een bedrag van €34.500 besteed. Het restbedrag van €95.377 valt vrij ten gunste van de exploitatie.

Reserve Veranderende omgeving
Deze reserve is gevormd voor de dekking van capaciteits- en opleidingskosten a.g.v. het ontwikkelen naar en nieuwe rol en taakinvulling i.r.t. de Veranderende Omgeving (o.a. Omgevingswet). Gedurende 2018 is een bedrag van €77.447 besteed aan loon- en opleidingskosten.

Reserve Informatie-gestuurd werken
Deze reserve is gevormd voor de dekking van de kosten voor een projectleider, implementatiekosten (koppelingen met bestaande systemen en opleidingen) en het gegeven dat gedurende de duur van de implementatie sprake is van dubbele licenties (oude systemen kunnen pas weg als de nieuwe systemen draaien). In 2018 heeft een onttrekking plaatsgevonden van €40.048 ter dekking van de kosten voor de ondersteuning in het aanbestedingstraject.

7.2.3.6 Voorzieningen

In onderstaand overzicht is het verloop van de voorzieningen in 2018 weergegeven.

Omschrijving	1-1-2018	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2018
Onderhoud SB/Voertuigen	237.613	-	-	-38.805	198.808
Groot onderhoud blusboot	166.792	27.043	-	-38.550	155.285
Onderhoud VR-Gebouw	140.145	8.941	-	-	149.086
Onderhoud gebouwen	417.565	199.605	-	-112.543	504.627
Vervanging meubilair	67.318	44.411	-	-7.058	104.671
Meldkamer	48.427	-	-48.427	-	-
3e WW-jaar	-	12.718	-	-	12.718
Frictiekosten nieuwe organisatie	-	2.050.800	-	-	2.050.800
Totalen	**1.077.860**	**2.343.518**	**-48.427**	**-196.956**	**3.175.995**

Voorziening onderhoud SB/voertuigen

In 2018 is een bedrag van €38.805 besteed voor onderhoud van de schuim-blusvoertuigen volgens het meerjarig onderhoudsplan. Uit berekeningen is gebleken dat met het saldo van de voorziening per 1 januari 2019 het onderhoud gedurende de resterende levensduur (tot en met 2024) voldoende is. Dat betekent dat er tot 31 december 2024 geen dotaties meer hoeven plaats te vinden.

Voorziening groot onderhoud blusboot

De VRZHZ beschikt over een blusboot. De voorziening is bestemd voor de dekking van kosten van groot onderhoud. Het groot onderhoud kan in de loop der jaren uit deze voorziening gedekt worden. Ten grondslag aan deze voorziening ligt een schema van dotaties en onttrekkingen conform een groot onderhoudsplan. In 2018 bedroeg de werkelijke onttrekking aan de voorziening €38.550 voor een werfbeurt type B volgens contract.

Voorziening onderhoud VR-gebouw

Deze voorziening is gevormd voor het uitvoeren van het onderhoud aan het VR-gebouw, zoals in het meerjarenonderhoudsplan (MOP) is weergegeven. In 2018 heeft een dotatie van €8.941 plaatsgevonden.

Voorziening onderhoud gebouwen

De begrote dotatie aan de voorziening onderhoud gebouwen is op basis van de afspraken die bij de regionalisering voor huisvesting zijn gemaakt. In de jaarrekening is de dotatie aan de voorziening het verschil tussen de begroting en de boekingen voor klein onderhoud en contracten, rekening houdend met eventueel groot onderhoud dat ten laste van de voorziening was geboekt. De boekingen voor klein onderhoud en de mutatie in de voorziening zijn gelijk aan de begrote dotatie. Dit is deels de 'oude' systematiek doteren conform een gemiddeld bedrag tot einde levensduur pand en rekening houdend met de BBV, alleen groot onderhoud ten laste van de voorziening boeken. De dotatie 2018 is €199.605 en er is een bedrag van €112.543 onttrokken voor de kosten van groot onderhoud in 2018.

Voorziening vervanging meubilair

De toevoeging van €44.411 is op basis van de jaarlijkse gemiddelde dotatie conform de onderhoudsplannen. De onttrekking van €7.058 is ten behoeve van de vervanging van meubilair in 2018.

Voorziening Meldkamer

Het saldo van €48.427 is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie. De voorziening was bedoeld voor het terugbrengen van de meldkamer in het Oranjepark in de oude staat. Omdat het Oranjepark gesloopt en herbouwd gaat worden, is van terugbrengen in de oude staat geen sprake meer.

Voorziening 3e WW-jaar

Deze voorziening is gevormd (B 2018/615) voor dekking van de toekomstige claims vanwege versobering van de WW; derde jaar WW reparatie. Medewerkers betalen voor deze reparatie -uitkering vanaf 1 januari 2018 een kostendekkende werknemerspremie van 0,1 % van het brutosalaris. De inhoudingen resulteren in een bedrag van €12.718 voor 2018. Dit bedrag is volledig in de voorziening gestort.

Voorziening Frictiekosten nieuwe organisatie

In 2018 heeft er een herstructurering plaatsgevonden binnen de VRZRH. Deze voorziening is gevormd voor dekking van de toekomstige frictielasten a.g.v. de herstructurering VRZHZ. De hoogte van het bedrag is €2.050.800 en gebaseerd op de 'monitor extra personeelskosten'.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De VRZHZ heeft op 31 december 2018 de volgende langlopende schulden:

Omschrijving	01-01-2018	Toevoegingen	Aflossingen	31-12-2018	Rentelasten
Onderhandse leningen van					
Binnenlandse Banken en overige financiële instellingen	48.239.205	-	2.249.708	45.989.497	1.237.318
Gemeenten	2.769.550	-	56.185	2.713.364	66.329
Totalen	**51.008.755**	**-**	**2.305.893**	**48.702.861**	**1.303.647**

De rentepercentages op de leningen bij de BNG Bank variëren tussen 1,81% en 3,85%. Het rentepercentage van de leningen van de gemeenten bedraagt 2,40%. Dit is gelijk aan het gemiddelde percentage van de leningen die aangetrokken zijn ten behoeve van de financiering van de kazernes bij de BNG.

7.2.4 Vlottende passiva

7.2.4.1 Netto vlottende schulden

De kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Omschrijving	31-12-2018	31-12-2017
Kasgeldleningen	-	1.000.000
Overige schulden	3.852.044	3.480.713
Totaal netto vlottende schulden	**3.852.044**	**4.480.713**

7.2.4.2 Overige schulden

Omschrijving	31-12-2018	31-12-2017
Crediteuren	2.095.988	1.879.341
Belastingdienst	1.593.152	1.480.448
Overige nog te betalen kosten	162.905	120.925
Specificatie overige schulden	**3.852.044**	**3.480.713**

De schuld aan de belastingdienst betreft de nog af te dragen BTW en de nog te betalen loonheffingen over december 2018.

7.2.5 Overlopende passiva

7.2.5.1 Specificatie overlopende passiva

Omschrijving	31-12-2018	31-12-2017
Vooruit ontvangen bedragen	3.427.584	5.837.088
Nog te betalen bedragen	1.458.229	1.348.663
Nog te betalen bedragen opleidingen	13.405	11.629
Onderhanden werken	-	110.117
Totaal overlopende passiva	**4.899.218**	**7.307.497**

Met ingang van 2018 worden de kosten en opbrengsten voor onderhanden werken verantwoord in het boekjaar waar het betrekking op heeft. Dit is cf. het door het BBV voorgeschreven ‘baten en lastenstelsel’.

7.2.5.2 Specificatie vooruit ontvangen bedragen

Specificatie vooruit ontvangen bedragen	1-1-2018	Toevoeging	Aanwending	31-12-2018
Vooruit ontvangen inkomsten opleidingen	-	205.004	-	205.004
Subtotaal	***-***	***205.004***	***-***	***205.004***
Vooruit ontvangen gesubsidieerde projecten				
25kV Spanningstester (CLU+)	2.453.697	-	-2.453.697	-
ESF	90.786	-	-33.297	57.489
Impuls Omgevingsveiligheid	-	641.000	-641.000	-
Spoorzone	3.110.383	-	-145.488	2.964.895
USAR	6.527	17.665	-16.105	8.087
Merepuv	-	66.439	-63.945	2.494
Capacities	-	314.464	-307.207	7.257
Crismas	101.298	-	-	101.298
Predict	41.792	6.796	-48.588	-
Overige Europese subsidies	32.604	48.588	-131	81.061
Subtotaal	***5.837.087***	***1.094.952***	***-3.709.458***	***3.222.581***
Totaal	**5.837.087**	**1.299.956**	**-3.709.458**	**3.427.585**

25kV Spanningstester (CLU+)
Voor de HSL en Betuweroute zijn vier opgeleide 25kV teams beschikbaar en kunnen na alarmering binnen 15 minuten ter plaatse zijn. Hiervoor wordt vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Milieu een vergoeding ontvangen ter dekking van investering– en beheerskosten. Voor de middelen die in voorgaande jaren niet ingezet zijn, is begin 2018 een voorstel opgesteld voor aanwending voor kosten als gevolg van de herstructurering die plaatsvond. In 2018 is een bedrag van €1.203.700 aangewend voor het vormen van de voorziening 'frictielasten nieuwe organisatie' en is er een bedrag van €400.000 ingezet voor kosten als gevolg van de herstructurering. Het resterende saldo wordt ook in 2019 en 2020 ingezet voor de financiële gevolgen van de herstructurering.
Middelen ten behoeve van de 25kV Spanningstester zijn vanaf 2018 onderdeel van de exploitatie en niet meer als vooruit ontvangen bedragen verantwoord.

ESF (Europees Sociaal Fonds)
In 2018 is €33.000 besteed aan trajectbegeleiding, dit was een aandachtspunt vanuit de audit. In 2019 wordt het restant bedrag besteed voor verbetering van de kwaliteit van brandweeropleidingen. Na afronding van de laatste tranche wordt de eindafrekening van de ontvangen subsidie opgesteld.

Impuls Omgevingsveiligheid
Vanuit het ministerie van Infrastructuur en Milieu is voor alle veiligheidsregio's in Nederland een subsidie ter beschikking gesteld van €3.000.000. Deze subsidie wordt per landsdeel ter beschikking gesteld. VRZHZ is onderdeel van het landsdeel Zuid-West. Voor het landsdeel Zuid-West is in 2018 €641.000 (deelprogramma 4) aan subsidie gereserveerd. De verdeling van dit bedrag binnen landsdeel Zuid-West is gebaseerd op een samenwerkingsovereenkomst.

De VRZHZ coördineert de gelden van het landsdeel Zuid-West. Na het indienen van verantwoordingen van bestede uren en middelen, zijn per kwartaal voorschotten uitgekeerd door de landelijke budgethouder (uitvoerder: Provincie Zuid-Holland). Het gehele subsidievoorschot voor Zuid-West wordt vanwege de coördinerende rol op de rekening van VRZHZ gestort. De andere vier veiligheidsregio's binnen Zuid-West hebben voor hun deel van de subsidie facturen ingediend bij de VRZHZ. Hieronder per veiligheidsregio de werkelijke bestedingen van de ontvangen subsidie (incl. het deel voor VRZHZ):

Bestedingen	VRR	VRHM	VRH	VRZ	VRZHZ	Totaal
Deelprogramma 4	253.955	85.480	47.444	127.803	126.318	641.000
	253.955	**85.480**	**47.444**	**127.803**	**126.318**	**641.000**

Spoorzone

Op 31 mei 2006 heeft het Rijk, een subsidie van €15 miljoen beschikbaar gesteld aan de gemeenten Dordrecht en Zwijndrecht voor het treffen van maatregelen ten gunste van een verbeterde hulpverlening op en rond het spoor door Dordrecht en Zwijndrecht. Met de verstrekte subsidie is het project Spoorzone ontstaan.

In het licht van de subsidie zijn afspraken gemaakt dat de algemeen directeur van de VRZHZ:

- als gedelegeerd opdrachtgever voor dit project fungeert;
- dat binnen de regionale brandweer een projectorganisatie is ingericht voor de aansturing en de inhoudelijke begeleiding van dit project;
- als kasbeheerder van het totale subsidieproject optreedt.

Het project kent een doorlooptijd tot en met 2020. Conform het recente besluit van beide colleges worden een aantal deelprojecten ook na 2020 beheerd en onderhouden. Tevens wordt na 2020 éénmalig de twee schuimblusvoertuigen en de vier camera's langs het spoortraject vervangen. Financiering hiervan is binnen de projectbegroting gevonden.

USAR

In 2017 heeft het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid een participantenbijdrage toegekend aan de VRZHZ. Deze vergoeding wordt voor een deel uitbetaald aan de deelnemers van het Urban Search and Rescue Team, die vanuit de regio Zuid-Holland Zuid worden geleverd. Het overige deel is bedoeld als tegemoetkoming aan de werkgevers voor het beschikbaar stellen van personeel ten behoeve van USAR.

MEREPUV

VRZHZ neemt vanaf 1 januari 2018, samen met de gemeente Dordrecht en partners in Noorwegen en Letland, deel aan het Europese project MEREPUV dat geleid wordt door de Noorse nationale organisatie verantwoordelijk voor Civil protection, DSB. Doel is inzicht te krijgen in de problemen die bij (langdurige) stroomuitval ontstaan in de gezondheidszorg en tot aanbevelingen te komen om die problemen te verminderen.

Een voorschot op de project subsidie is ontvangen in 2018 en er zijn kosten gemaakt voor inzet van personeel en reizen. Het project loopt door in 2019. De definitieve afrekening zal naar verwachting plaatsvinden in 2020.

CapaCities

VRZHZ neemt in 2018 en 2019 als coördinator deel aan het Europese project CapaCities. Doel is een aantal zogenaamde "Eastern Partnership Countries" bij te staan in het ontwikkelen van een structuur voor Disaster Risk Management. De met dit project samenhangende loonkosten en kosten voor reis- en

verblijf worden ten laste van het project gebracht. Het voorschot op de hiervoor te ontvangen subsidie is begin 2018 ontvangen en naar rato doorgestort naar de betreffende partners. Het project loopt nog door in 2019. De finale afrekening zal naar verwachting plaatsvinden in 2020.

CRISMAS
VRZHZ heeft als coördinator deelgenomen aan het Europese project CRISMAS. Dit project is gestart in 2016 en geëindigd in 2017 en had als doel een aantal Europese regio's en steden bij te staan in het uitvoeren van een lokaal risk assessment en het ontwikkelen van een risk management strategie. De finale afrekening vindt plaats in 2019.

PREDICT
VRZHZ heeft als partner deelgenomen aan het Europese project PREDICT. Dit project is gestart in 2015 en geëindigd in 2017 en had betrekking op onderzoek naar Cascade-effecten van uitval van Vitale infrastructuur. De loonkosten van de inzet van een medewerker van de VRZHZ zijn ten laste van het project gebracht evenals de met het project samenhangende reis en verblijfskosten. Voor het project is subsidie verkregen die voor een groot deel al in eerdere jaren beschikbaar is gesteld. De definitieve afrekening vond plaats in 2018.

Overige Europese subsidies
Uitgaven en inkomsten voor werkzaamheden die niet gerelateerd zijn aan een subsidieproject maar betreffen verbonden werkzaamheden voor de Europese Commissie zoals het uitvoeren van Peer Reviews, de ontvangst van buitenlandse delegaties, deelname aan advisory boards voor andere projecten, het verwerven van nieuwe projectsubsidies en dergelijke. Eventuele saldi van afgesloten projecten worden overgeheveld naar deze post.

7.2.5.3 Specificatie nog te betalen bedragen

Omschrijving	31-12-2018	31-12-2017
Afrekening FLO en overig maatwerk[4]	534.134	549.852
Afrekening huisvestingskosten gemeenten [5]	103.182	266.612
Rente langlopende leningen	157.954	167.234
Belastingdienst	76.457	124.000
Overige kosten	586.502	240.965
Specificatie nog te betalen bedragen	**1.458.229**	**1.348.663**

7.2.5.4 Nog te betalen bedragen opleidingen

Binnen de organisatie-eenheid organiseert Bureau Vakbekwaamheid brandweercursussen voor met name de regio Zuid-Holland Zuid. De kosten (als ook de opbrengsten) van cursussen, die op 31 december 2018 nog niet zijn afgesloten, worden integraal op de balans als transitorische post opgenomen.

[4] Bij de regionalisering per 01-01-2013 zijn maatwerkafspraken gemaakt met gemeenten waaronder FLO.
[5] Met de overdracht van de panden per 01-01-2016 is de afspraak gemaakt dat de gemaakte huisvestingskosten één op één met de gemeenten afgerekend worden.

7.2.5.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening waren geen relevante gebeurtenissen na balansdatum bekend die zouden moeten worden verwerkt in het jaarresultaat.

7.2.5.6 Garantstellingen

Garantstelling lening Spinel Veiligheidscentrum B.V.
In 2006 is een multidisciplinair oefenterrein in gebruik genomen. De investering en financiering hiervan zijn via Spinel Veiligheidscentrum B.V. gelopen. Per 1 januari 2010 heeft de VRZHZ de aandelen voor 100% overgedragen gekregen en heeft daarmee voor 100% het eigendom van deze vennootschap. De VRZHZ heeft zich garant gesteld voor de, door Spinel Veiligheidscentrum B.V. , aangegane langlopende lening. Dit is bekrachtigd in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 15 februari 2006. Deze garantiestelling is door de VRZHZ overgenomen (bestuurlijk bekrachtigd). Ultimo 2018 is het openstaande bedrag op deze lening €1.150.000.
In 2016 is door Spinel Veiligheidscentrum B.V. een nieuwe lening aangetrokken voor een bedrag van €957.000 waarvoor VRZHZ garant staat (DB 28 januari 2016 2016/24). Het openstaande bedrag ultimo 2018 bedraagt €446.758.

Tot en met 2018 heeft de verstrekte garantstelling niet tot uitbetaling geleid.

Garantstelling nieuwe meldkamer locatie Rotterdam
Met de ondertekening van de overeenkomst inzake nieuwe meldkamer locatie Rotterdam ten behoeve van de samenvoeging van de meldkamers Zuid-Holland Zuid en Rotterdam Rijnmond, is tevens ingestemd met een garantstelling tegenover de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond voor de verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomst (DB 17 december 2015 2015/4307). De garantstelling is pro rata de verdeelpercentages, dat voor de VRZHZ uitkomt op een percentage van 4,8%. Voor de nog af te sluiten financieringsovereenkomst van maximaal €12 miljoen bedraagt de garantstelling voor de VRZHZ daarom maximaal €567.000.

7.2.5.7 Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Als gevolg van het uittreden van de gemeenten Leerdam en Zederik is een uitkeringssom van €5,1 mln. vastgesteld. Tegenover deze uitkeringssom staan verplichtingen zoals €300.000 voor reserves. Er moet nog onderzocht worden hoe hoog de netto verplichtingen zijn als gevolg van de uittreding.

De VRZHZ least multifunctionals (kopiëren, printen, mailen). Het contract is verlengd tot 30-11-2019. Daarna eindigt de overeenkomst van rechtswege. De kosten bedragen circa €120.000 per jaar.

In 2016 is een rekening-courant overeenkomst afgesloten met Spinel Veiligheidscentrum B.V. om te kunnen voorzien in de financieringsbehoefte. De rekening-courant faciliteit bedraagt maximaal €1.000.000. Over het gemiddelde saldo wordt een rente in rekening gebracht van 0,65%.

Voor vaste telefoondiensten en internetverkeer is een overeenkomst afgesloten tot en met 2023. De jaarlijkse kosten bedragen €202.000.

De jaarlijkse kosten voor het uitbesteden van de salarisadministratie bedragen €112.000. De overeenkomst is aangegaan tot en met 2020.

Het onderhoudscontract van de software van de financiële afdeling bedraagt €8.000 en het servicecontract/licenties hiervan € 20.000 per jaar.

De jaarlijkse kosten voor accountantsdiensten bedragen €48.000.

Het contract met Koffie Partners Koffieautomaten omvat jaarlijks €34.000.

Het contract bij Atos voor co sourcing is afgesloten in juni 2018 en loopt t/m juni 2020. Optioneel kan 2 maal 1 jaar verlengd worden. De verplichting bedraagt €140.000.

Voor de levering van elektriciteit is een contract afgesloten met DVEP, dit is verlengd tot 31-12-2019 en bedraagt €220.570.

Met GazProm is een contract afgesloten voor de levering van gas, dit is verlengd tot 31-12-2019. De omvang bedraagt €250.750.

Comparex levert de logistieke dienstverlening voor ICT software. Het contract loopt van april 2018 t/m april 2020 met een optie tot verlenging van 2 maal 1 jaar. De verplichting bedraagt €21.793.

Het onderhoud van SIZ wordt door Capica verzorgd, jaarlijkse verplichting t/m april 2021 is €10.775.

8 SiSa bijlage 2018

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

JenV	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: A2 / 01*	
			€ 6.188.040	

Specificatie

De totale BDUR-bijdrage over 2018 voor de VRZHZ bedraagt €6.188.040. Dit bedrag is in 2018 volledig besteed.

Verloop SiSa	31-12-2017	Toevoeging	Aanwending	31-12-2018
BDUR regulier 2018	-	5.612.364	-5.612.364	-
BDUR 2018 Loon en prijsbijstelling	-	75.676	-75.676	-
Frictiekosten LMO	-	500.000	-500.000	-
	-	**6.188.040**	**-6.188.040**	**-**

9 Vaststelling

Dagelijks Bestuur

Als (concept)jaarrekening vastgesteld en aangeboden aan het Dagelijks Bestuur op 28 maart 2019.

Het Dagelijks Bestuur van de VRZHZ,

de secretaris, de voorzitter,

Drs. C.H.W.M. Post Mcm Mr. A.W. Kolff

Algemeen Bestuur

Jaarrekening 2018, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VRZHZ in de openbare vergadering van 17 april 2019.

de secretaris, de voorzitter,

Drs. C.H.W.M. Post Mcm Mr. A.W. Kolff

C Bijlagen

Bijlage 1: Programmaplan met overzicht van baten en lasten

Concern	Baten	Lasten	Saldo
Programma veiligheid	55.855	41.277	14.578
Algemene dekkingsmiddelen	1.340	1.310	30
Kosten overhead	277	11.949	-11.672
Vennootschapsbelasting		15	-15
Onvoorzien		10	-10
Saldo van baten en lasten	**57.472**	**54.561**	**2.911**
Mutaties reserves	2.232	745	1.487
Resultaat	**59.704**	**55.306**	**4.398**

Bijlage 2: Overzicht van baten en lasten naar taakveldindeling

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning			
0.4 - Overhead	277	11.959	-11.682
0.5 - Treasury	1.340	1.310	30
0.8 - Overige baten en lasten	44.725	8.978	35.747
0.9 - Vennootschapsbelasting	-	15	-15
0.10 - Mutaties reserves	2.232	745	1.487
0.11 - Resultaat van de rekening baten / lasten	-4.398	-	-4.398
1. Veiligheid			
1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	11.130	32.299	-21.169
Totaal	**55.306**	**55.306**	-

Bijlage 3: Verplichte beleidsindicatoren

De door de BBV voorgeschreven beleidsindicatoren die relevant zijn voor de VRZHZ treft u hieronder en behoren allen tot taakveld 0. "Bestuur en ondersteuning".

0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	0,62 fte*
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	0,57 fte*
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	€ 106,05
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	5.01%
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	26,25%

**exclusief vrijwilligers.*

Bijlage 4 Risico's

1. Langdurige calamiteit				
Omschrijving	Een langdurige calamiteit vergt langdurige inzet van de crisisorganisatie. Inzet van medewerkers van partners in de crisisorganisatie VRZHZ wordt vergoed. Daarnaast vergt een dergelijke calamiteit gelet op de maatschappelijke impact en de noodzaak tot zorgvuldige evaluatie, waaronder het begeleiden van onderzoeksactiviteiten door inspecties en de Onderzoeksraad, externe ondersteuning en inzet van mensen en middelen. De ervaring met o.a. het incident Chemie-Pack is aanleiding voor dit risico en is structureel onderdeel van de Risicoparagraaf.			
Beheersingsmaatregel	Geen beheersingsmaatregel mogelijk. Dekking vindt plaats uit algemene reserve.			
Inschatting financiële gevolgen	**Kans (%)**	**Risicoprofiel**	**Structureel/ Incidenteel**	**Benodigd weerstandsvermogen**
€ 500.000	33%	Hoog (20%)	Incidenteel	€ 33.000

2. Garantstelling en risico's leningen oefenterrein				
Omschrijving	De VRZHZ staat garant voor de lening die de ZHZ Investerings B.V. (per 8 januari 2016 Spinel Veiligheidscentrum B.V.) in 2006 heeft afgesloten bij de BNG. De lening (met een totaalwaarde van € 6,9 mln. en een stand per 31 december 2018 van € 1,15 mln.) is aangetrokken voor de bouw van een multidisciplinair opleidings- en oefenterrein op het industrieterrein Dordtse Kil III in Dordrecht. Daarnaast heeft de VRZHZ 2 leningen afgesloten voor Spinel met een stand per 31 december 2018 van €840.000 respectievelijk €260.000, totaal €1.100.000. In 2016 is door Spinel Veiligheidscentrum B.V. een nieuwe lening aangetrokken om de liquiditeitspositie te verbeteren voor een bedrag van € 957.000 waarvoor VRZHZ garant staat. Het openstaande bedrag ultimo 2018 bedraagt € 446.758. De totale risicowaarde bedraagt per 31 december 2018: € 2,67 mln. Het financieel risico is gelegen in het maken van aanspraak van BNG Bank op de garantstelling van de VRZHZ in de lening aan Spinel Veiligheidscentrum B.V. Mede gezien de nauwe (bestuurlijke) relatie tussen de B.V. en de VRZHZ is het voor de VRZHZ mogelijk tijdig in te grijpen bij mogelijke financiële risico's in de bedrijfsvoering. Daarnaast is door de positieve exploitatieresultaten over 2017 en 2018, de verbeterde liquiditeitspositie en de punctualiteit van betaling door Spinel het risico naar beneden bijgesteld.			
Beheersingsmaatregel	De VRZHZ heeft de volgende beheersmaatregelen getroffen: dienstverleningsovereenkomst gesloten tussen Spinel Veiligheidscentrum B.V. en de VRZHZ voor uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken, waaronder financieel advies en treasurybeheer; regulier management- en directieoverleg is gepland, met een vaste agenda met daarop minimaal de operationele en financiële prestaties en forecast, ter voorbereiding op de vergaderingen van de Raad van Commissarissen.			
Inschatting financiële gevolgen	**Kans (%)**	**Risicoprofiel**	**Structureel/ Incidenteel**	**Benodigd weerstandsvermogen**
€ 2.670.000	5%	Hoog (20%)	Incidenteel	€ 26.700

3. Opkomsttijden / operationele dekking

3. Opkomsttijden / operationele dekking				
Omschrijving	De regio Zuid-Holland Zuid maakt gebruik van de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van de genoemde opkomsttijden in de Wet Veiligheidsregio's. Het risico is dat niet voldaan wordt aan het gestelde rondom het bestuurlijk gemotiveerd afwijken. Met name in de dagsituatie staat de operationele dekking onder druk bij een aantal posten waardoor niet voldaan wordt aan de opkomsttijden. Beide situaties zouden kunnen leiden tot eventuele schadeclaims.			
Beheersingsmaatregel	Bestuurlijke en ambtelijke beïnvloeding; Opleiding en werving van personeel; Werken met kleinere bezetting; Aangepaste alarmering en uitrukprocedures.			
Inschatting financiële gevolgen	**Kans (%)**	**Risicoprofiel**	**Structureel/ Incidenteel**	**Benodigd weerstandsvermogen**
€2.000.000	5%	Midden (10%)	Structureel	€ 40.000

4. Uitval ICT				
Omschrijving	De uitval van middelen en in het bijzonder verbindingen en ICT tijdens een crisis. In de regionale risicoplannen staat uitval van verbindingen als een risico genoemd. De VRZHZ kan op dat moment zowel getroffene als crisisbestrijder zijn. Dat kan bijvoorbeeld als het VRZHZ gebouw in het gebied van een crisis staat of als onze eigen verbindingen falen. Op dat moment valt de VRZHZ terug op haar partners en eventueel op uitwijkmogelijkheden.			
Beheersingsmaatregel	Afspraken maken en beheren met partners en leveranciers op het vlak van uitwijkmogelijkheden.			
Inschatting financiële gevolgen	**Kans (%)**	**Risicoprofiel**	**Structureel/ Incidenteel**	**Benodigd weerstandsvermogen**
€ 100.000	25%	Hoog (20%)	Incidenteel	€ 5.000

5. Centrale werkplaatsen				
Omschrijving	In 2018 zijn de vier ademluchtwerkplaatsen overgegaan naar één centrale werkplaats. De reden hiervoor is dat verwacht wordt dat dit efficiencyvoordelen met zich meebrengt. Echter brengt dit wel een risico met zich mee. Het hebben van één werkplaats zorgt voor kwetsbaarheid in de continuïteit van de werkzaamheden. Er is een kans dat er brand uitbreekt in de werkplaats of een ander incident waardoor er niet gewerkt kan worden op de werkplaats. Uiteraard moeten de werkzaamheden van de werkplaats door blijven gaan om het primaire brandweerproces draaiende te houden. Mocht dit risico zich voor doen dan moet er voor maximaal 3 maanden uitgeweken worden naar een externe organisatie om de werkzaamheden van de centrale werkplaats over te nemen.			
Beheersingsmaatregel	Beheersingsmaatregel: Het is een vanzelfsprekendheid dat er goede preventieve brandveiligheidsmaatregelen genomen worden op de werkplaats. Er wordt een mobiele ademluchtwerkplaats (onderdeel van het grootschalig brandweeroptreden) aangeschaft. Deze beheersingsmaatregel dekt het risico voor een groot deel af.			
Inschatting financiële gevolgen	**Kans (%)**	**Risicoprofiel**	**Structureel/ Incidenteel**	**Benodigd weerstandsvermogen**
€ 275.000	5%	Hoog (20%)	Incidenteel	€ 2.750

6. Infrastructurele werkzaamheden				
Omschrijving	De grootste onderhoudsopgave van Rijkswaterstaat genaamd 'Vernieuwen, verjongen, verduurzamen', vindt plaats met daarbij omvangrijke infrastructurele werkzaamheden in de regio. Dit project behelst de renovatie en vervanging van bruggen, tunnels en wegen in en om onze regio. Deze infrastructurele werkzaamheden zullen grote consequenties hebben op onder meer de bereikbaarheid, incidentmanagement en (alternatieve) routering van gevaarlijke stoffen in en rond onze regio. Als gevolg van de infrastructurele werkzaamheden zullen zich nieuwe en binnenstedelijke routes voor het transport van gevaarlijke stoffen vormen en zullen er omvangrijke verkeerscongesties ontstaan. Zo vinden er in 2019 en 2020 omvangrijke werkzaamheden plaats aan de A16 en N3, die mogelijk ook de verkeerstromen op de A15 en N217 raken. Er wordt bekeken wat dit betekent voor de mono- en multipreparatie, planvorming en repressieve inzet. Om de gemaakte bestuurlijke afspraken op het vlak van de referentietijden ZHZ te kunnen waarborgen treft de VRZHZ operationele maatregelen. De werkzaamheden overstijgen het niveau van de reguliere beleidstaak en brengen extra kosten met zich mee. De operationele risico's worden op deze manier afgedekt. Resteert het financiële risico. Dit wordt enerzijds in gesprek met Rijkswaterstaat benoemd en anderzijds wordt dit via onze P&C-cyclus gemonitord en geadresseerd.			
Beheersingsmaatregel	Aanhaken aan de voorkant en samen met de andere hulpdiensten en gemeenten bij de afstemming met Rijkswaterstaat. Adresseren gevolgen in de mono- en multipreparatie, planvorming en repressieve inzet. Opnemen operationele risico's in het Regionaal Risicoprofiel. Monitoring financieel risico via de P&C-cyclus en in afstemming met Rijkswaterstaat.			
Inschatting financiële gevolgen	**Kans (%)**	**Risicoprofiel**	**Structureel/ Incidenteel**	**Benodigd weerstandsvermogen**
€ 200.000	50%	Hoog (20%)	Incidenteel	€ 20.000

7. Wet normalisering rechtspositie ambtenaren				
Omschrijving	Naar verwachting wordt met ingang van 2021 de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (hierna: Wnra) van kracht voor brandweerpersoneel. Deze wet zorgt ervoor dat ambtenaren zoveel mogelijk dezelfde arbeidsrechtelijke positie krijgen als werknemers in het bedrijfsleven en op grond van een arbeidsovereenkomst werkzaam zijn. De loonkosten kunnen hierdoor stijgen en de Wnra kan leiden tot (gedeeltelijke of volledig) einde van vrijwillige brandweer. Om die reden vindt op landelijk niveau overleg plaats over de gevolgen en implementatie van deze wet. Hierbij wordt samen met andere Veiligheidsregio's op verschillende niveaus overlegd. Zo wordt onder meer in overleg met het ministerie van BZK en V en J gekeken naar aanpassingen die passen binnen het Europees stelsel. Vanwege het onzekere karakter laat dit risico zich op dit moment moeilijk inschatten en kwantificeren. Wel wil de VRZHZ dit risico benoemen in haar risicoparagraaf door het op te nemen in haar risico-paragraaf. Een kwantificering volgt later.			
Beheersingsmaatregel	Bestuurlijke en ambtelijke beïnvloeding. Aanhaking in overleggen, zowel regionaal als landelijk			
Inschatting financiële gevolgen	**Kans (%)**	**Risicoprofiel**	**Structureel/ Incidenteel**	**Benodigd weerstandsvermogen**
pm	50%	Midden (10%)	Structureel	pm

Bijlage 5 Kredieten

Onderstaand is de staat van de kredieten opgenomen. Voorgesteld wordt om minimaal de kredieten met een looptijd van langer dan 2 jaar af te voeren, tenzij er een verplichting aan ten grondslag ligt of tenzij er redenen zijn om deze te handhaven.

Artikel nr.	Omschrijving	AB-besluit	Beschikbaar gesteld krediet	Cumulatief ten laste van krediet	Restant krediet	Over te brengen krediet	Af te sluiten
	x € 1.000						
Totaal			**3.394**	**2.376**	**1.018**	***575***	
Bedrijfsvoering			***379***	***298***	***81***	***91***	
7310001	Aankoop grond Oud Beijerland	2011-2447	23	14	9		ja
7350084	Volkswagen Caddy (locatiebeheer) 2019	2018-1888		26	-26		ja
7390017	Zonwering Kohnstammlaan 2017	2017-2226	110	106	4		ja
7390028	Uitbreiding server capaciteit	2018-1888	65		65	65	nee
7390029	Intranet 2018	2018-1888	55	53	2		ja
7390030	Meubilair 2e verdieping Leerpark	2018-1888	70	70			ja
7390031	Bureaustoelen	2018-1888	56	30	26	26	nee
VRC			***80***	***17***	***63***	***56***	
7350080	DA 18-871	2018-1888	25		25	25	nee
7350081	DA 18-195 IM	2018-1888	30		30	30	nee
7350086	VW Polo GP VR (vervanging 18-870 60-XX-FF)	2018-1888	25	17	8	1	nee
Brandweer			***2.935***	***2.061***	***874***	***428***	
7350014	Voertuig 18-244 2016 18-9508	2015-4026	30		30		ja
7350017	Aanhanger toiletten VZU dienstauto 2016	2015-1799	68	5	63		ja
7350021	Piketvoertuig commando 2016	2016-999	87		87		ja
7350022	Brandweerhulpverleningsvaartuig 2016	2016-999/	9	12	-3		ja
7350024	Dienstauto's 2017	2016-997	127	78	49		ja
7350026	Personeel materieel voertuig 2017	2016-997	48	46	2		ja
7350028	Piketvoertuig commando 2017	2016-997	121		121	50	nee
7350030	Vervanging haakarmvoertuig 2017	2017-990	169	171	-2		ja
7350053	Aanhangwagen autoambulance 2018	2018-1888	20	22	-2		ja
7350054	Aanhangwagen JEUGD incl. bepakking 2018	2018-1888	90	52	38		ja
7350066	Dienstauto 2x vw up 2018-2019	2018-1888	30		30	30	nee
7350067	Dienstauto (bevelvoerder logistiek) 2018	2018-1888	27		27	27	nee
7350068	Dienstauto (BVD) 2018-2019	2018-1888	46		46	46	nee
7350070	Dienstbus (AGS) 2018	2018-1888	75	73	2		ja
7350071	Dienstbus (OVD) 2018	2018-1888	75	67	8		ja
7350075	Midlife update redvoertuig 2018-2019	2018-1888	190	221	-31	-31	nee
7350076	Midlife update/revisie tankautospuit 2018-2019	2018-1888	286	128	158	158	nee
7350079	VC 18-6192 verbinding commando voertuig 2018	2018-1888	80	49	31	31	nee
7372001	C2000 apparatuur 2015	2014-2140	16	16			ja
7372010	Ademluchttoestel 2017	2016-997	30	16	14		ja
7372017	warmtebeeldcamera's 2018	2018-1888	367	226	141		ja
7372020	Duikcomputers 2018	2018-1888	18	19	-1		ja
7374007	Bepakking aanhangers jeugdbrandweer	2018-1888		49	-49		ja
7390004	Was-drooginstallatie 2015	2015-1798	20	20			ja
7390008	Uitbr. Machinale reinigingscapaciteit 2016	2016-3446	54	56	-2		ja
7390016	Ritregistratiesysteem 2017	2017-990	75	43	32	32	nee
7392002	Hoofdbescherming 2015	2014-2140	14	13	1		ja
7392007	Compressor 2016	2015-1799	11	12	-1		ja
7392020	Drager 6 liter/300 bar composiet 2018	2018-1888	17	17			ja
7392021	Drager FPS7000 gelaatstuk 2018-2019	2018-1888	29	29			ja
7392022	Drager PSS7000 toestel 2018	2018-1888	61	61			ja
7392023	Gas- en chemiepakken OGS eenheid 2018	2018-1888	80	80			ja
7392024	Storm-wateroverlast sets posten (36+7) 2018	2018-1888	280	194	86	86	nee
7392025	Ademluchttoestellen 2018 (versneld MT2018/935)	2018-1888	60	62	-2		ja
7392026	Positioneringsgordels werken op hoogte 2018	2018-1888	80	77	3		ja
7392027	Slangenwasmachine	2018-1888	97	97			ja
7392028	Brandpakken	2018-1888	49	48			ja

Bijlage 6 Operationele kentallen

Onze mensen	
Medewerkers	303
Vrijwilligers	814

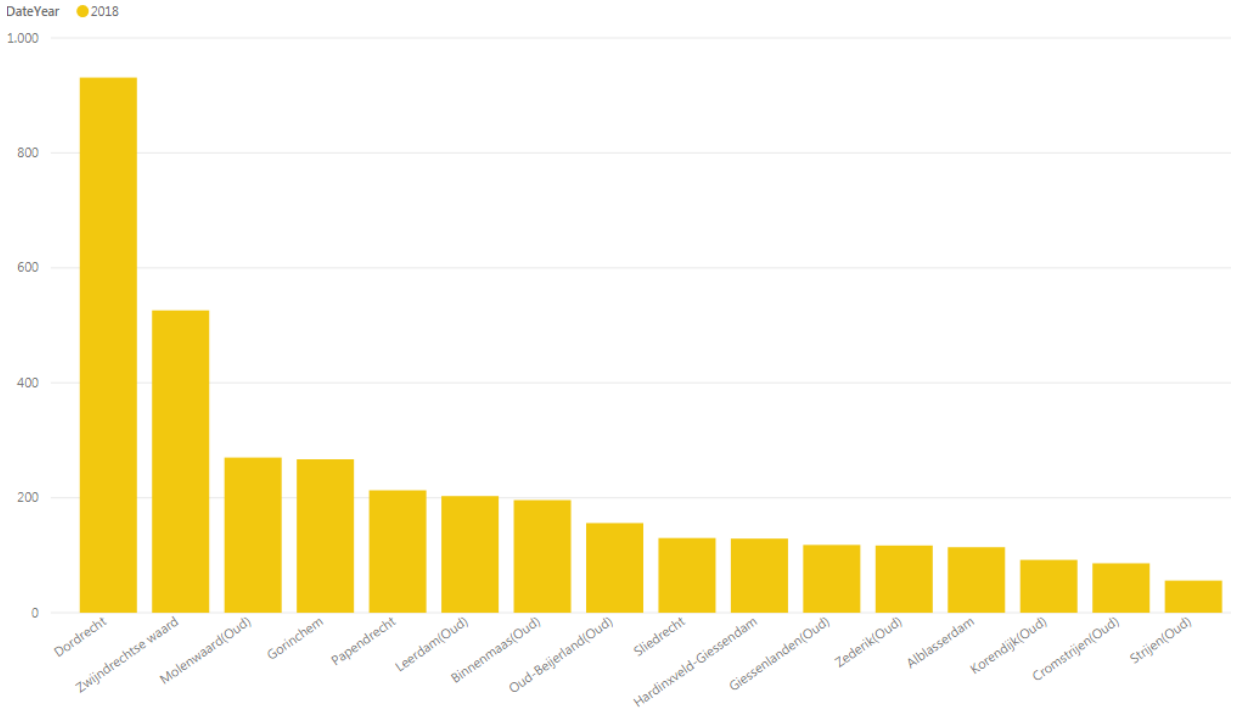
Onze regio	
gemeenten	17
inwoners	491.724

Risicobeheersing- Brandveilig Leven	
controles brandveiligheid bouwwerken en bedrijven	551
lespakketten per klas verstrekt	121
gastlessen verzorgd / voorlichting gegeven	247
adviezen brandveiligheid evenementen	238
adviezen omgevingsvergunningen (brandveiligheid, milieu en RO)	643
inspecties bij BRZO-bedrijven	17
woningchecks	347
Brandveiligheidspakketten geleverd tijdens brandpreventieweken	135

Incidenten	
Aantal incidenten	3.343
Brand:	960
Dienstverlening	761
Leefmilieu:	596
OMS melding:	278
Ongeval:	385
Overig (verkeer):	363

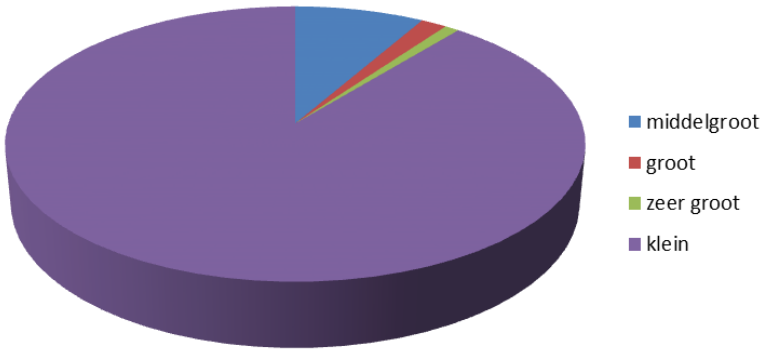
Prio incidenten	
Totaal incidenten	3.343
Prio 1:	1.385
Prio 2:	1.789
Prio 3:	169

Verdeling incidenten per gemeente

9 GRIP-1 incidenten
Januari 2018 - Brandgerucht in sportcentrum Papendrecht
April 2018 - Asbestwolk in Dordrecht
Mei 2018 – Aanvaring binnenvaartschepen Dordtse Kil
Juni 2018 – Ontruiming van flatgebouw Dordrecht
Juli 201 – Grote brand in schip met schroot Dordrecht
Juli 2018 – Brand in zorgcentrum Zwijndrecht
Juli 2018 – Explosief na poging plofkraak Zwijndrecht
September 2018 – Familiedrama in Papendrecht
December 2018 – Brand in bedrijfsverzamelgebouw Hardinxveld-Giessendam
1 GRIP-2 incident
September 2018 – Zeer grote brand bedrijfspand Molenaarsgraaf

Verdeling branden

Veiligheid bij evenementen	
evenementen totaal	1.637
waarvan categorie A evenementen met een laag risico	944
evenementendagen	2.908

Mono disciplinaire vakbekwaamheid (brandweer)
4 leergangen bevelvoerder, in totaal 95 opleidingsdagen
5 leergangen manschap A, totaal 198 opleidingsavonden
83 klein- en grootschalige oefeningen voor piketfunctionarissen en specialismen
3 dagen bevelvoerderstrainingen met 36 bevelvoerders en ruim 6 tegenspelers

Multidisciplinaire vakbekwaamheid	
Bestuurlijke oefeningen	15
COPI-oefeningen	14
ROT-oefeningen	6
1 systeemtest in Papendrecht	
collega's die deelnamen aan de e-learning Basiskennis crisisbeheersing / Netcentrisch werken	300
Personen die de introductiebijeenkomst VRZHZ volgden, waarvan vanuit crisispartners	56 44
5 dagen in het teken van water & evacuatie voor COPI, ROT en Algemeen Bestuur	
Oefeningen crisisteams: GHOR Bevolkingszorg	 29 20

Bijlage 7 Jaarverslag in één oogopslag (Infographic)

Zie aangehechte pdf.

Bijlage 8 Controleverklaring

Zie bijgevoegde controleverklaring

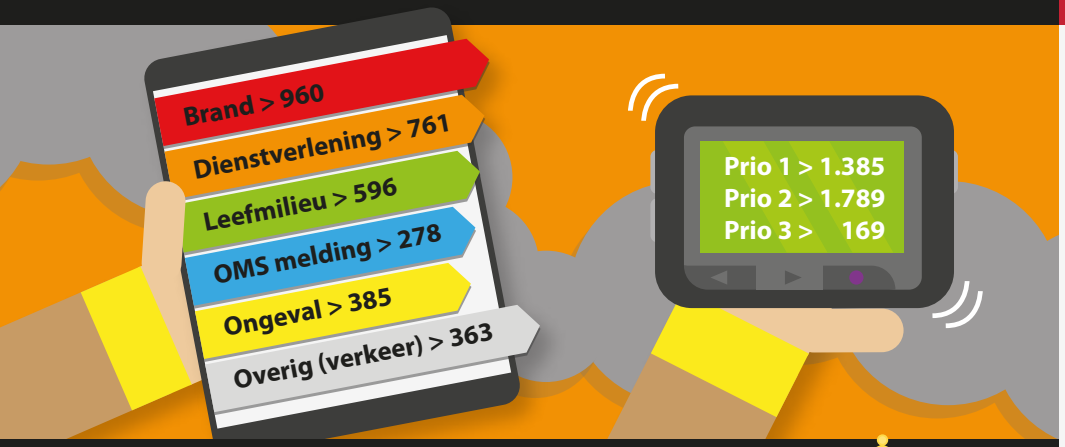
2018 in één oogopslag

Benieuwd naar wat we in het afgelopen jaar zoal deden? Bekijk snel de belangrijkste cijfers en feiten!

De **Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid** werkt 24/7 aan het veilig wonen, werken en recreëren.

3.343 incidenten

Enkele hoogtepunten Brandweer

Eerste vakmanschapsdagen georganiseerd

Jeugdbrandweer in VRZHZ drie keer landskampioen

Aanbesteding nieuwe blusvoertuigen afgerond

Samenvoeging meldkamers VRR en VRZHZ

Vakbekwaamheid brandweer

- **4** leergangen bevelvoerder, totaal **95** opleidingsdagen.
- **5** leergangen manschap A, totaal **198** opleidingsavonden.
- **83** kleine en grootschalige oefeningen voor piketfunctionarissen en specialismen.
- **3** dagen bevelvoerderstrainingen met **36** bevelvoerders en ruim **60** tegenspelers.

10 GRIP incidenten

Januari 2018
Brandgerucht in sportcentrum
Papendrecht (GRIP 1)

April 2018
Asbestwolk
Dordrecht (GRIP 1)

Mei 2018
Aanvaring binnenvaartschepen
Dordtse Kil (GRIP 1)

Juni 2018
Ontruiming van flatgebouw
Dordrecht (GRIP 1)

Juli 2018
Brand in zorgcentrum
Zwijndrecht (GRIP 1)

Juli 2018
Grote brand in schip met schroot
Dordrecht (GRIP 1)

Juli 2018
Explosief opruimen na poging plofkraak
Zwijndrecht (GRIP 1)

September 2018
Zeer grote brand bedrijfspand
Molenaarsgraaf (GRIP 2)

September 2018
Familiedrama
Papendrecht (GRIP 1)

December 2018
Brand in bedrijfsverzamelgebouw
Hardinxveld- Giessendam (GRIP 1)

Veiligheid bij evenementen

2.908 evenementendagen

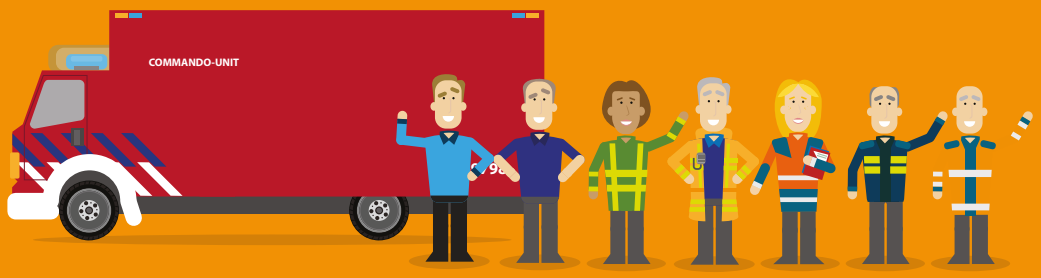
1.637 evenementen

944 categorie A evenementen (laag risico)

Voorbereiden op Rampen en Crises

Oefeningen

- **15** bestuurlijke oefeningen
- **14 CoPI** oefeningen
- **6 ROT** oefeningen
- **1** systeemtest in Papendrecht
- **43** oefeningen crisisteams
- **27** activiteiten gericht op multidisciplinaire processen
- **20** activiteiten bevolkingszorg
- **29** activiteiten GHOR
- **44** crisisfunctionarissen van partners getraind
- Ruim **2.400** individuele vakbekwaamheidsmomenten vanuit VRC.

Overige trainingen

- **200** collega's volgden de e-learning Basiskennis crisisbeheersing / Netcentrisch werken.
- **56** collega's volgden de introductiebijeenkomst VRZHZ, waarvan 44 vanuit crisispartners.
- **5** dagen: Water & evacuatie themabijeenkomsten met workshops voor CoPI, ROT en Algemeen Bestuur.
- **2** verbindingsdagen voor 200 operationeel piketfunctionarissen vanuit VRR en VRZHZ.

Risicobeheersing

- **3.630** lespakketten geleverd aan basisscholen.
- **247** gastlessen verzorgd/voorlichting gegeven.
- **347** woningchecks uitgevoerd en **289** rookmelders geplaatst.
- **135** informatiepakketten geleverd aan gemeenten tijdens brandpreventieweken.
- **551** controles brandveiligheid bouwwerken en bedrijven.
- **238** adviezen brandveiligheid evenementen.
- **643** adviezen omgevingsvergunningen (brandveiligheid, milieu en RO).
- **17** inspecties bij BRZO-bedrijven.

Onze mensen

303 medewerkers
814 vrijwilligers

Mannen: **979**
Vrouwen: **138**

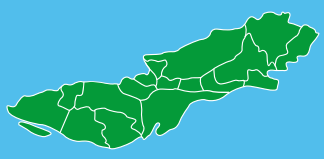
Onze financiën

Totale inkomsten **54,6 mln**

Totale uitgaven **54,6 mln**

Onze regio*

17 gemeenten
491.724 inwoners

*peildatum 31 december 2018

Dit waren de belangrijkste cijfers en hoogtepunten in 2018.
Meer hoogtepunten uit 2018 voor de Brandweer, VRC, Bedrijfsvoering en Spinel Veiligheidscentrum vind je op **www.vrzhz2018.nl**

veiligheids regiozhz

Tel: +31 (0)10 242 46 00
Fax: +31 (0)10 242 46 24
rotterdam@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
K.P. van der Mandelelaan 40,
3062 MB Rotterdam
Nederland

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

RA10400
Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid te Dordrecht gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. het overzicht van baten en lasten over 2018 en de toelichting (pagina nr. 35 tot en met pagina nr. 41); en 2. de balans per 31 december 2018 en de toelichting (pagina nr. 42 tot en met pagina nr. 58); 3. een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving (pagina nr. 44 tot en met pagina nr. 45); 4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (pagina nr. 59).	Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op pagina nr. 35 tot en met pagina nr. 58 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
	Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader.

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17171186.
BDO Audit & Assurance B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam "BDO" optreden.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, alsmede het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 29 oktober 2018 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2018.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 551.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 27.550 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen (pagina nr. 10 tot en met pagina nr. 33);
- de bijlagen zoals opgesomd op pagina nr. 4 van de jaarstukken.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten zoals opgenomen in artikel 213 lid 3 sub d van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Wet Gemeenschappelijke regelingen verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 29 oktober 2018, de Regeling Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het algemeen bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 5 april 2019

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. C.M. Steehouwer MSc RA
